

Ilmastonmuutoksen vaikutukset Namibian luontomatkailulle

Kimmel Levonen

Tekijä Kimmel Levonen	
Koulutusohjelma Matkailun koulutusohjelma	
Opinnäytetyön nimi Ilmastonmuutoksen vaikutukset Namibian luontomatkailulle	Sivu- ja liitesivumäärä 46 + 1
<p>Opinnäytetyön aiheena on ilmastonmuutoksen vaikutukset Namibian luontomatkailuun. Ilmastonmuutos vaikuttaa maiden edellytyksiin tarjota luontoon perustuvia matkailupalveluita ja etenkin kehittyvissä maissa, kuten Namibiassa, ilmastonmuutoksen negatiivisista vaikutuksista kärsitään ensimmäisenä. Tutkimuksen tavoitteena oli kerätä tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista Namibian matkailulle nykypäivänä ja tulevaisuudessa. Näitä tuloksia tullaan käyttämään Haaga-Helian Namibia-projektissa, toimien apputyökaluna ja tiedonlähteenä Haaga-Helian henkilökunnalle heidän aloittaessaan yhteistyöprojektia namibialaisten yliopistojen kanssa. Tuloksia hyödynnetään siis koulutuksessa ja yhteistyön valmisteluissa.</p> <p>Tietoperustassa on esitelty Namibiaa maana sekä matkailukohteena. Esiteltynä on yleiset perustiedot Namibiasta maana, jonka jälkeen on käyty läpi tärkeimpiä matkailukohteita ja matkailun merkitystä Namibiassa. Tietoperustaan kuuluu myös ilmastonmuutoksen selittäminen ja sen vaikutuksien esittely niin Namibiassa, maailmalla kuin matkailualalla. Lähteinä toimivat aiheesta kirjoitetut kirjat sekä nettilähteet.</p> <p>Tutkimusmenetelmäksi valikoitui tapaustutkimus, jossa käytettiin vain laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Tutkimuksen aineisto kerättiin teemahaastattelemalla asiantuntijoita. Haastatteluihin joulukuussa 2019 osallistui kolme ympäristö- ja matkailualan asiantuntijaa. Sisältöanalyysiin otettiin mukaan myös lähteitä internetistä vahvistamaan haastatteluista kerättyjä tietoja.</p> <p>Haastatteluiden perusteella ilmastonmuutos vaikuttaa Namibiassa etenkin kuivuudesta johtuvina haasteina. Kuivuus yhdessä muiden ääriolosuhteiden kanssa vaikeuttaa monin tavoin matkailuyrityksien toimintaa. Matkailuala on alkanut vastata vaikutuksiin ja paljon on jo tehtykin ympäristön hyväksi. Paljon on matkaa yleisen ilmastonmuutoksen tietämyksen lisäämiseksi sekä investointien saamiseksi kestäväan kehitykseen.</p>	
Asiasanat Namibia, ilmastonmuutos, matkailu, luontomatkailu	

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Namibia matkailumaana	3
2.1	Namibian matkailufaktoja.....	3
2.2	Perustietoja Namibiasta.....	4
2.3	Saavutettavuus.....	6
2.4	Matkailupalvelut.....	7
2.5	Vetovoimaiset kohteet	8
3	Ilmastonmuutos ja kestävä kehitys	15
3.1	Namibian ilmastonmuutos ja ilmastovyöhykkeet	16
3.2	Namibian kestävä kehitys	19
3.3	Matkailun kestävä kehitys.....	20
4	Tutkimus ja sen kulku	23
4.1	Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset	23
4.2	Tutkimusmenetelmä	24
4.3	Aineistonkeruumenetelmät	25
4.4	Tutkimuksen luotettavuus	28
5	Tutkimuksen tulokset.....	30
5.1	Ilmastonmuutoksen vaikutukset Namibian luontoon	31
5.2	Ilmastonmuutoksen vaikutukset matkailuun Namibiassa	33
5.3	Matkailualan yritysten ja yhteistyötahojen reagointi ilmastonmuutokseen	35
5.4	Keinoja ilmastonmuutoksen vaikutuksien minimoimiseen tulevaisuudessa	37
6	Johtopäätökset ja pohdinta.....	41
	Lähteet	44
	Liitteet.....	47

1 Johdanto

Ilmastonmuutos on yksi nykypäivän suurimmista ihmiskunnan haasteista. Olemme jo aiheuttaneet pysyviä muutoksia ympäristöömme ja nykyisellä menolla jatkuva toimintamme ja resurssien käyttö ei ole kestävä. Ilmastonmuutoksesta johtuvista negatiivisista vaikutuksista kärsitään jo etenkin kehittyvissä maissa, joissa ilmastokatastrofit tekevät tuhoja valmiiksi heikkoon infrastruktuuriin, hallintoon ja investointeihin. Eteläisessä Afrikassa sijaitseva Namibia on yksi maista, jossa kärsitään ilmastonmuutoksesta johtuvasta sesonkien vaihtelusta sekä kovasta kuivuudesta. Matkailu on yksi Namibian talouden merkittävistä aloista ja päänähtävyytenä on sen kaunis luonto. Namibiaan matkustetaan ihailemaan laajoja aavikoita sekä kotoperäisiä afrikkalaisia eläimiä. Luontomatkailun tulevaisuus riippuu matkailualan ja yhteistyötahojen reagoinnista ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sekä kestävän matkailun suunnittelusta ja toteutuksesta mahdollisimman nopeasti.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selkeyttää Namibian ilmastonmuutoksen ja matkailun nykyistä ja tulevaa tilaa Haaga-Helian henkilökunnan jäsenille, jotka tulevat työskentelemään Namibia-projektissa. Tuloksien avulla Haaga-Helian henkilökunnan jäsenet ymmärtävät paremmin ilmastonmuutoksen vaikutuksista Namibiassa ja miten se vaikuttaa Namibian matkailuun. Tuloksista heille selviää vaikutukset nykypäivänä sekä tulevaisuudessa sekä miten yritysten ja organisaatioiden tulisi reagoida ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Tutkimusongelmana on, miten ilmastonmuutos vaikuttaa luontomatkailuun Namibiassa. Ilmastonmuutos on ajankohtainen aihe, sillä ympäri maailmaa on vihdoin herätty sen vakavuuteen ja tarpeeseen ryhtyä ilmastonmuutoksen vastaisiin tekoihin heti, jotta maapallomme säilyisi elinkelpoisena. Ilmastonmuutoksesta kärsivät ensimmäisenä kehittyvät maat, joihin Namibiakin kuuluu. Matkailuala on tärkeä tulonlähde Namibian taloudelle ja siksi ilmastonmuutos luonnossa ja luontomatkailussa vaikuttaa huomattavasti maan matkailuyrityksiin.

Tämä tutkimus tehdään tausta-aineistoksi isompaan projektiin, jossa Haaga-Helian ammattikorkeakoulu on mukana. Haaga-Helian Namibian projektissa on tarkoituksena kouluttaa matkailulehtoreita Namibian yliopistoissa ilmastonmuutokseen liittyvissä teemoissa. Projekti on tällä hetkellä vasta prosessissa siinä vaiheessa, että alustava hakemus on lähetetty, mutta rahoitusta ei ole vielä saatu. Tämän tutkimuksen avulla Haaga-Helian henkilökunta saa kuvan Namibian tilanteesta ilmastonmuutoksen ja matkailun suhteen ja he ovat paremmin valmistautuneita yhteistyöhön. Jotta matkailulehtoreita voidaan kouluttaa, on tunnettava Namibian maantiedosta sekä matkailualasta, jotta voidaan tehokkaasti kehittää ja vaikuttaa suurimpiin haasteisiin ilmastonmuutoksen kannalta.

Tavoitteeseen, Namibian ilmastonmuutoksen ja matkailun nykyisen ja tulevan tilan esittelyyn Haaga-Helian henkilökunnalle, päästään selvittämällä tutkimusongelma eli miten ilmastonmuutos vaikuttaa Namibian luontomatkailuun. Tutkimuksessa pyritään ymmärtämään näitä ilmiöitä, johon päästään saamalla vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

1. Miten ilmastonmuutos vaikuttaa Namibian luontoon?
2. Miten ilmastonmuutos vaikuttaa matkailuun Namibiassa?
3. Kuinka matkailualalla toimivat yritykset ja yhteistyötahot ovat reagoineet ilmastonmuutokseen toiminnassaan?
4. Millaisin keinoin ilmastonmuutoksen vaikutuksia pystytään minimoimaan tulevaisuudessa?

Tutkimuksen alussa on ensin tutustuttava Namibiaan maana ja maantieteellisenä alueena. Näin on mahdollista saada kuva maan nykytilasta, jotta voidaan ymmärtää ilmastonmuutosta ja on mahdollista lähteä kouluttamaan kestävän kehityksen mukaisesti paikallisia matkailulehtoreita. Kolmannessa luvussa selvitetään, mitä ilmastonmuutos ja kestävä kehitys oikeastaan ovat ja miten ne vaikuttavat niin Namibiassa kuin maailmassa sekä matkailualalla. Neljännessä luvussa selitetään tämän tutkimuksen kulku, eli tutkimusongelman ja -kysymyksiä muotoilu, tutkimusmenetelmän sekä aineistonkeruumenetelmien valinta. Sen jälkeen päästään itse tapaustutkimukseen, josta saadaan lopulta kuva ilmastonmuutoksen ja matkailun tilasta Namibiassa ja josta voidaan johtaa johtopäätöksiä ja esitellä jatkotutkimusehdotuksia.

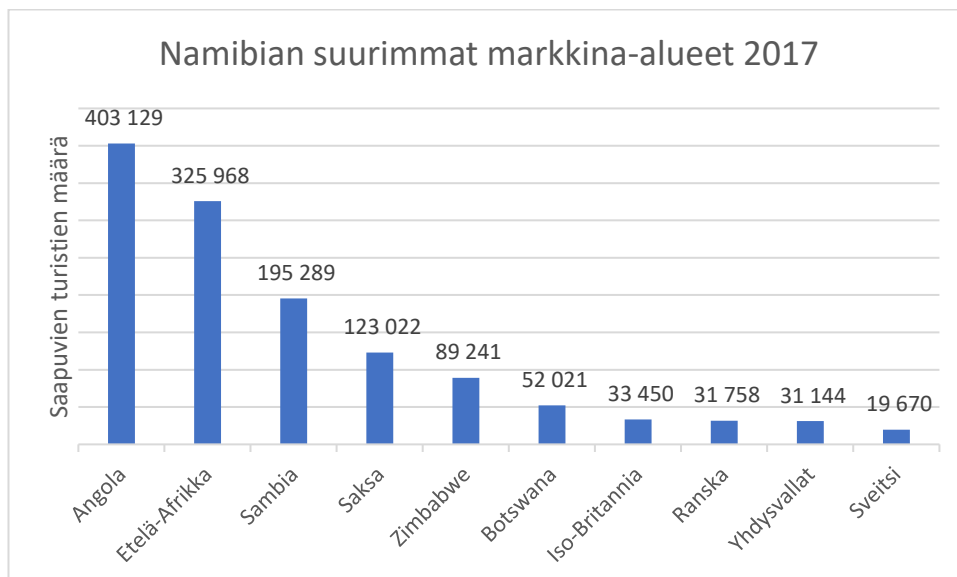
Tutkimusaihe liittyy omaan alaani eli matkailuun erittäin ajankohtaisesti. Matkailualan sanotaan olevan yksi maapallon suurimmista saastuttajista ja onkin tärkeää pyrkiä kehittämään matkailua suuntaan, jossa se ei vahingoita matkailukohteiden väestöä ja ympäristöä. Itseäni kiinnostaa kestävä matkailu ja tämän tutkimuksen avulla olen päässyt itse oppimaan aiheesta uutta. Tätä tutkimusta käytetään myös työkaluna yhteistyössä, jossa useampi henkilö pääsee tutustumaan kestäväan matkailuun sekä ilmastonmuutoksen vaikutusten minimoimiseen matkailussa.

2 Namibia matkailumaana

Tässä luvussa esitellään Namibia maana sekä matkailukohteena. Ensimmäiseksi tutustutaan Namibian maantietoon, väestöön sekä talouteen saadaksemme kuvan Namibiasta maana ja matkakohteena. Sen jälkeen keskitytään Namibian matkailuun, tutustuen matkapalveluihin, saavutettavuuteen sekä vetovoimaisiin kohteisiin.

2.1 Namibian matkailufaktoja

Matkailu Namibiassa ja Namibiaan on ollut kasvussa viime vuosina ja se jatkaa kasvuaan maltillisesti. Vuonna 2017 Namibiaan matkusti 1 499 000 turistaa, mikä oli 2,0 % kasvua edellisestä vuodesta (UNWTO 2019). Kuten kuviosta 1 voi huomata, turisteja tulee eniten naapurimaista eli Angolasta, Etelä-Afrikasta, Sambiasta, Zimbabwesta sekä Botswanasta. Suurin määrä merten takaa matkustavia turisteja tulee Saksasta, jonka jälkeen merkittäviä määriä turisteja tulee myös Iso-Britanniasta, Ranskasta ja Yhdysvalloista. Afrikan maista matkustavien turistien määrä laskee, kun taas muiden alueiden matkustus Namibiaan kasvoi. Suurin kasvu tapahtui Kiinasta tulevista turisteista, joiden määrä kasvoi 16,6 % vuodesta 2016 vuoteen 2017. Ulkomaalaisista matkustajista merten takaa matkustavien vierailun syy on yleensä vapaa-aika, kun taas Afrikan alueelta tulevien turistien vierailun syy on yleensä vierailu ystävien, perheen ja tuttavien luona. (MET 2018.)

Kuvio 1. Namibian suurimmat matkailun markkina-alueet 2017 (mukaillen MET 2018.)

Matkailualan suora osuus Namibian bruttokansantuotteesta vuonna 2018 oli 2,9 % (noin 331,6 milj. EUR) ja matkailun todellinen osuus, ottaen huomioon myös kaikki epäsuorat myötävaikutukset, oli 13,8 % (noin 1 597 milj. EUR). Matkailu työllistää Namibiassa 23 000 henkilöä mm. majoituksissa, matkatoimistoissa ja lentoasemilla, mikä on 3,2 %

maan työvoimasta. Epäsuorat vaikutukset huomioonottaessa, kuten erilaiset toimitusketjut majoitusliikkeisiin ja turistien suosimiin ravintoloihin, matkailun hyväksi työskentelee 14 % Namibian töissä käyvistä eli jopa 98 000 henkilöä. (WTTC 2018.)

Namibian matkailussa sesonkien välillä tapahtuu matkailijoiden määrässä muutoksia lähinnä vain kesällä sekä loppuvuodesta, mutta yleisesti Namibia on hyvä matkailukohde vuoden ympäri. Suosituimmat matkailukuukaudet (vuonna 2017) ovat olleet heinäkuu sekä joulukuu, kun taas hiljaisin kuukausi on ollut huhtikuu. Afrikan maista saapuvat turistit matkustavat eniten loka-joulukuussa, kun taas merten takaa tulevat turistit heinäsyyskuussa. Paras aika matkustaa on kesä-syyskuussa, jolloin maassa on kuiva kausi. Tällöin ei sada yhtä paljon ja öisin on mahdollista nauttia kirkkaasta yötaivaasta, josta voi hyvällä tuurilla bongata Linnunradankin. Kasvillisuus on tähän aikaan myös harvassa, jolloin eläimet kerääntyvät juomapaikoille ja niitä on helpompi bongata luonnossa. Sadekausi kestää marraskuun alusta aina huhtikuuhun asti. Sateet tulevat alas yleensä lyhyinä suihkuina, joten ne eivät haittaa matkalla kuin hetken. Sadekautena maasto on rehevää ja eläimistö on edustavimmillaan. Eläimiä on kuitenkin vaikeampi löytää rehevän kasvillisuuden seasta eikä niiden tarvitse kokoontua juomapaikoille. Rankkasateet vaikeuttavat ajoa hiekkateillä. (MET 2018; Humphreys 2017, 10-13.)

2.2 Perustietoja Namibiasta

Namibian tasavalta sijaitsee eteläisessä Afrikassa Atlantin rannalla. Namibian naapurimaita ovat Angola pohjoisessa, Sambia koillisessa, Botswana idässä sekä Etelä-Afrikka etelässä (Kuva 1). Aavikot kattavat merkittävän osan maan 824 000 neliökilometrin pinta-alasta, maaston ollessa muuten kuivaa ylätasankoa. Namibian pääkaupunki Windhoek sijaitsee maan keskiosassa, ja siellä asuu 417 000 asukasta. Maassa asuu yhteensä yli 2,5 miljoonaa ihmistä ja väestön suurimmat keskittymät sijaitsevat etenkin maan pohjois- ja keskiosissa, joissa on kosteampi ilmasto. Maa on suurimmaksi osaksi harvaan asuttua ankaran ympäristön takia. Pohjoisen ja koillisen suotuisammissa osissa asuu jopa 55 % Namibian väestöstä. (CIA 2019.)

Kuva 1. Namibian sijainti Afrikan mantereella, naapurimaat sekä Namibian kartta (CIA 2019.)

Namibian kauniista luonnosta löytyy aavikoiden lisäksi upeita vuoria, kanjoneita ja savanneja. Aavikoista suurimmat ovat Namib ja Kalahari. Maan ainoat pysyvästi virtaavat joet ovat Kunene-, Cuando ja Sambesi-joet pohjoisessa sekä Oranjejoki etelässä. (Green 2019) Lisäksi Okavangojoki virtaa Angolasta Namibian kautta Botswanaan, jossa se laskee Okavangon suistoalueelle (Encyclopaedia Britannica 2016). Namibin aavikko kattaa Namibian läntisen rannikon, ulottuen pohjoisesta Angolan raja-alueilta aina Etelä-Afrikan raja-alueille etelässä (Kuva 1). Kalaharin aavikko sijaitsee suurimmaksi osaksi Botswanan puolella, mutta ulottuu myös itäiseen Namibiaan.

San-heimot ovat asuneet Namibian alueella jo yli 11 000 vuotta. He saivat olla suurimmaksi osaksi rauhassa, kunnes 1800-luvun lopulla eurooppalaiset saapuivat valloittamaan alueita (Commonwealth Secretariat 2019a). Englantilaiset liittivät alueita siirtomaahansa suojellakseen lähetyssaarnaajiaan, mutta myivät myöhemmin alueita saksalaisille saadakseen alueita toisaalta. Saksalaiset kiinnostuivat Namibian alueesta saksalaisen kauppiaan ostettua maata ja Saksa alkoi haalia suurempia alueita käyden kauppaa englantilaisten kanssa ja valloittaen herero-heimojen maita. (SAHO 2019.) Alkuperäiskansat pistivät vastaan sodassa 1904-1908, jolloin saksalaiset murhasivat suuren osan Herero- ja Nama-kansoista. Ensimmäisen maailmansodan aikana Etelä-Afrikka valloitti Saksan Lounais-Afrikan, joksi Namibian aluetta silloin kutsuttiin. Sodan jälkeen liittoutuneet eivät halunneet Etelä-Afrikan liittävän aluetta itselleen ja Namibiasta tuli Kansainliiton mandaatti. YK:n perustamisen jälkeen Etelä-Afrikka kiisteli Namibian hallinnasta YK:n kanssa. Etelä-Afrikka levitti apartheidiä Namibian alueella 1950- ja 1960-luvulla. Namibian väestö perusti 1960-luvulla organisaatioita ajamaan itsenäisyyttä

eteenpäin ja sai tukea kansanväliseltä yhteisöltä. Maa pääsi vihdoin itsenäistymään vuonna 1990. (Commonwealth Secretariat 2019a.)

Hieman yli 85 % väestöstä on mustia afrikkalaisia. Suurin ryhmä on ovambot (50 %), jonka lisäksi Namibian mustiin väestöryhmiin kuuluvat kavangot (9 %), hererot (7 %), damarat (7 %), namat (5 %), caprivilaiset (4 %) sekä sanit (3 %). Sanit ovat Namibian suurin alkuperäiskansa, joiden lisäksi Namibian alueella asuu myös samaan khoisan-alkuperäiskansojen ryhmään kuuluvat khoit (0,1 %). Valkoihoisia ja muita afrikkalaisia on yhteensä noin 12 %. Namibiassa puhutaan 13 kansallista kieltä, joista 10 on afrikkalaisia alkuperäiskieliä sekä 3 indoeurooppalaisia kieliä. Äidinkielenään väestöstä suurin osa puhuu oshiwambo-kieliä (49,7 %) ja muita laajassa käytössä olevia kieliä ovat naman kieli (11 %), kavangokielet (10,4 %) sekä hereron kieli (9,2 %). Englannin kieli (2,3 %) on maan virallinen kieli, mutta suurimman osan väestöstä yhteinen kieli on afrikaans (9,4 %). Valtaosa väestöstä on kristittyjä (80-90 %), suurimmaksi osaksi luterilaisia, ja alkuperäisuskontoja harjoittaa noin 10-20 % väestöstä. (CIA 2019.)

Namibian rahayksikkö on Namibian dollari (N\$), jonka arvo on kiinnitetty Etelä-Afrikan randiin yhden suhteessa yhteen (Cardboard Box Travel Shop 2019). Namibialla on runsaasti arvokkaita luonnonvaroja sekä pinta-alaansa pieni väestö, jotka ovat tehneet Namibian taloudesta hyvävaraisen. Namibian taloudelle tärkeimmät alat ovat kaivosteollisuus sekä kalastus (Commonwealth Secretariat 2019c). Varallisuus ei kuitenkaan jakaudu tasaisesti, sillä maan haasteina ovat yhä köyhyys, työttömyys sekä apartheid-ajoista juontuva sosioekonominen epätasa-arvo. Namibian talouden taantuma on jatkunut jo jonkin aikaa huolimatta kaivosteollisuuden sekä rakennusteollisuuden kasvaneesta toiminnasta. Muun muassa uraanin hinnan odotetaan kasvavan ja ilmaston odotetaan muuttuvan suotuisammaksi maanviljelylle, jotka tulevat todennäköisesti auttamaan Namibian talouden tilan parantamista lähitulevaisuudessa. Kuivuus on viime vuosina aiheuttanut huomattavia sadon menetyksiä maanviljelyssä. (The World Bank 2019.)

2.3 Saavutettavuus

Suurin osa Namibiaan matkustavista turisteista saapuu maahan joko maan koillisten rajapisteiden kautta tai Hosea Kutakon eli pääkaupunki Windhoekin lentokentän kautta. Noin kaksi kolmasosaa turisteista saapuu maahan autolla, kun vain kolmasosa käyttää lentokonetta. Vuonna 2017 lentäen maahan saapuvista turisteista 90,7 % saapui Hosea Kutakon kansainväliselle lentokentälle. Namibiaan lentävistä lentoyhtiöistä suurimpia matkustajamäärissä ovat olleet Air Namibia, South African Airways sekä British Airways. Euroopasta Namibiaan pääsee lentämään Frankfurtin tai Amsterdamin kautta (Namibia

Airports Company 2019). Suuri osa Afrikan maista matkustavista turisteista saapuu maahan autolla, kun taas merten takaa matkustavista suurin osa käyttää lentokonetta. (MET 2018.)

Muista Afrikan maista tullessa on mahdollista lentää mm. Johannesburgista ja Kapkaupungista Etelä-Afrikasta, Gaboronesta Botswanasta, Luandasta Angolasta, Lusakasta Sambiasta sekä Victoria Fallsista Zimbabwesta. Autolla matkustettaessa on useita rajanylityspaikkoja, joista tärkeimmät ovat auki ympäri vuorokauden. Muita pienempiä ylityspaikkoja käyttäessä on hyvä tarkistaa asemien aukioloajat, jotta ei aja pitkää matkaa turhaan. Autoa ajetaan tien vasemmalla puolella ja matkailijat tarvitsevat kansainvälisen ajokortin. Autoa vuokratessa on hyvä tarkistaa säännökset auton ajamisesta valtioiden rajojen yli. (Humphreys 2017, 48-53.)

Namibiassa etäisyydet kaupunkien välillä ovat suuria. Etelä-Afrikkalainen Interscape Mainliner tarjoaa parhaat bussiyhteydet Namibian kaupunkien välillä sekä tietysti myös Etelä-Afrikkaan. Muutama toinenkin bussiyhtiö tarjoaa hyviä yhteyksiä, mutta suurin osa asukkaista käyttää epämukavampia minibusseja. Minibussit ovat nopeampia, mutta niillä ei ole aikatauluja. Vaikka joitakin bussi- ja junayhteyksiä kaupunkien välillä löytyy, ovat turistikierrokselle ilmoittautuminen tai auton vuokraus parhaat mahdollisuudet nähdä kaunista luontoa. Myös lentäminen on mahdollista kaupunkeihin, pienille kentille ja joillakin lodgeilla voi olla oma kiitoratakin. Hitaat junat kuljettavat suurimmaksi osaksi rahtia, mutta matkustajia otetaan kyytiin joillekin reiteille. Yöjunia kulkee mm. Windhoekista Walvis Baylle sekä Keetmashoopiin. Seikkailunhaluiset matkailijat voivat innostua myös pyöräilystä sekä liftaamisesta. (Humphreys 2017, 49-54.)

2.4 Matkailupalvelut

Namibiassa on tarjolla monenlaisia majoitusvaihtoehtoja kaikille budjeteille. Tarjolla on niin leirintäalueita, hostelleja, hotelleja kuin luksus-lodgeja sekä telttahuiloita. Namibia Tourism Boardin mukaan Namibiassa on noin 3 100 majoituksen tarjoajaa ja melkein 400 000 sänkyä tarjolla. AirBnB on toiminnassa ainakin Windhoekissa ja Swakopmundissa ja on tuonut paineita majoitusalan tarjonnalle ja hinnoittelulle. Yleensä Namibiassa hinnat voivat vaikuttaa korkeilta muihin Afrikan maihin verrattuna, mutta majoituspalvelut ovat yleensä erittäin laadukkaita. Suurin osa majoituksista on pienyrityksiä ja monet leirintäalueet tuovatkin kaivattuja tuloja pienille yhteisöille. (Humphreys 2017, 54-57; PWC 2019, 63-67.)

Suosituimpia majoitusvaihtoehtoja ovat olleet telttaleirit, lodget ja hotellit, kun taas vähiten matkailijoiden suosiossa ovat olleet aamiaismajoitukset sekä maatilamajoitukset. Maan

majoitusten keskiverto sängyjen käyttöaste oli vuonna 2017 35,9 %, mikä oli 8 prosenttiyksikön nousua kahdesta edeltävästä vuodesta. Käyttöaste kertoo, kuinka suuri osa tarjolla olevista majoituspalveluista on ollut käytössä ja se lasketaan kuukaudessa käytössä olleista huoneista tai sängyistä, jotka jaetaan myytyillä huoneilla tai sängyillä (Tilastokeskus 2019). Majoituspalveluiden käyttöaste oli korkeimmillaan lokakuussa ja matalimmillaan helmikuussa. (MET 2018.)

Namibia tarjoaa monipuolisia aktiviteetteja matkailijoille. Luontoa riittää silmänkantamattomiin ja nelivetoautolla ajo maastossa on suosittua. Näin pääsee tutustumaan muuten vaikeakulkuisiin paikkoihin. Muuten luonnossa voi liikkua vaeltaen, retkeillen ja ratsastaen. Luonnossa pääsee eläimien lisäksi näkemään lintuja, luolastoja sekä öisin kirkkaan tähtitaivaan. Vuoristoissa on mahdollisuus kiipeilyyn. Aavikoilla seikkailunhaluiset pääsevät ajelemaan mönkijöillä sekä hiekkalautailuun dyyneillä. (Namibia Tourism Board 2019.) Namibia onkin täydellinen vastakohta yliturismista kärsiville suosituille matkakohteille, sillä maastossa ei juuri törmää muihin turisteihin ja pääsee nauttimaan luonnonrauhasta.

Aurinkoinen Namibia tarjoaa laajat mahdollisuudet aktiviteetteihin ilmassa, jonne noustessa pääsee nauttimaan henkeäsalpaavista maisemista. Vaikeakulkuisille, mutta ainutlaatuisille alueille on mahdollista lentää pienlentokoneilla. Tarjolla on myös mm. varjoliittoa ja laskuvarjohyppyä. Vähemmän seikkailunhaluisille matkustajille on tarjolla kuumailmapallolentoa, joka tapahtuu yleensä auringon noustessa. Vaikka Namibia on suurimmaksi osaksi kuivaa maastoa ja aavikkoa, löytyy rannikolta runsaasti vesiaktiviteetteja. Ohjelmaa on tarjolla etenkin Walvis Bayssa sekä suurissa joissa. Rannikolla katamaraaniajelulla voi nauttia olostä delfiinien, pelikaanien ja hylkeiden bongailun ohessa. Melontaa voi harrastaa monissa vesistöissä ja koskenlaskua suurimmissa joissa. Aktiivisten matkailijoiden on mahdollista purjelautailulla, leijalautailulla sekä sukeltaa. (Namibia Tourism Board 2019.)

2.5 Vetovoimaiset kohteet

Matkakohteena Namibian vahvuus on upea luonto, joka on suureksi osaksi koskemattomia vaikeakulkuisuuden, Namibian laajan maa-alueen sekä pienen väestön johdosta. Namibiassa voi ihaila mm. aavikoita, ainutlaatuisia kapina-aloe-kasveja, kirkasta tähtitaivasta kaukana valosaasteesta sekä kanjoneita, jotka vetävät vertoja Grand Canyonille. Eläimistöä löytyy niin leijonia, sarvikuonoja, norsuja kuin rannikon hylkeitäkin. Alueen alkuperäiskansoihin pääsee tutustumaan mm. San-, damara- ja himba-väestöjen elävissä museoissa ja yhteisöjen luonnonsuojelualueilla. Aktiivisille matkailijoille on tarjolla mm. melontaa rannikolla, kuumailmapallolentoja aavikon yllä, hiekkasurffausta ja koskenlaskua pohjoisen joilla. Sambesin kiilan ansiosta Namibiakin

yletty miltei Victorian putouksille. (Humphreys 2017, 12-19.) Namibiasta löytyy kaksi Unescon maailmanperintökohdetta, Twyfelfonteinin (joka tunnetaan myös nimellä //Ui//aes) kalliopiirrustukset sekä Namibin aavikko, joka on maailman ainoa aavikko rannikolla (UNESCO 2019a).

Namibian pääkaupunki Windhoek ei kuulu maan päänähtävyyksiin, vaikka siellä onkin mukava viettää aikaa. Matkailijat tulevat Namibiaan nähdäkseen luonnonkohteita, alkuperäiskulttuureja sekä historiallisia kohteita. Matkustamiseen kannattaa varata reilusti aikaa, sillä välimatkat ovat pitkiä autolla ajettaessa. Suosituimmat kohteet, usein helpoimmin saavutettavat, löytyvät maan keskiosista sekä länsirannikolta. Jos on hieman enemmän aikaa, kannattaa lähteä pohjoiseen päin, koillisessa sijaitsevasta Caprivin alueelta pääsee kätevästi myös Victorian putouksille. Victorian putoukset sijaitsevat Sambian ja Zimbabwen rajalla. Vähiten matkailijoita vieraillee eteläisellä Etelä-Afrikan rajalla, vaikka alueelta löytyykin ainutlaatuista luontoa, jota ei kannata jättää näkemättä Namibian matkalla. (Humphreys 2017, 4-10, 308.)

Namibian lounaisosassa sijaitseva Namibin aavikko, josta maa on saanut nimensäkin, on maailman vanhin aavikko sekä suojeltu alue Atlantin rannikolla. Vuonna 1979 perustettu Namib-Naukluftin kansallispuisto on yli 49 700 hehtaarillaan Afrikan laajin ja yksi maailman laajimmista luonnonsuojelualueista. Alueella elää Namibialle kotoperäisiä Hartmannin seeproja. Kansallispuistossa sijaitsevan Kuiseb-joen rannoilla asuu yhä topnaar-alkuperäiskansoja, joiden historia alueella yltää 200 000 vuoden taakse historiaan. Puiston tärkeimpiin nähtävyyksiin kuuluvat Sossusvlein punaiset hiekkadyynit (Kuva 2), Sesriemin kanjoni, vuoristot sekä rannikon haaksirikkoutuneet laivat ja haamukaupungit, jotka elivät kulta-aikaansa maan timanttikuumeen aikana. (CIA 2019; MET 2019a.)

Lüderitzin värikäs pikkukaupunki sijaitsee Atlantin rannalla Namibin aavikon ympäröimänä. Kaupunki on elänyt läpi Namibian timanttikuumeen nousun ja kaatumisen, ja siellä on nähty suuriakin omaisuuksia. Sää on usein sumuinen kaupungissa Atlantin läheisyyden takia. Matkailijat tulevat kaupunkiin näkemään värikkäitä saksalaisia art deco rakennuksia sekä hiekan valloittamaa Kolmanskopin haamukaupunkia (Kuva 3). Rannikon venekierroksilla pääsee näkemään valaita, flamingoja sekä pingviinejä. Kaupungin tapahtumiin kuuluvat leijalautailukisat syksyllä sekä rapufestivaalit loppukeväästä. (Humphreys 2017, 124-133; Lüderitz Town Council 2019.)

Kuvat 2-3. Dune 45 Sossusvleissä ja hylätty talo Kolmanskopin kaupunginosassa Lüderitzissä (Ernst & Baumeler 2017; du Toit 2006.)

Namibian kaakkois- ja eteläosat ovat erittäin harvaan asuttuja, mutta alueelta löytyy maan kauneimpia luontokohteita. Botswanan rajalla sijaitseva Kalaharin aavikko jää usein Namibin aavikon varjoon. Kalaharissa pääsee ihailemaan rautaoksidin punaiseksi värjäämistä dyneistä. Ais-Ais Richtersveldin kansallispuisto ulottuu Etelä-Afrikan puolelle ja puistossa sijaitseva, maiden rajana toimiva Oranjejoki tarjoaa mm. melonta- ja lintubongausmahdollisuuksia. Fish River -kanjoni on maailman toiseksi suurin kanjoni Yhdysvaltojen Grand Canyonin jälkeen ja matkailijat tutustuvat kanyonin yleensä suosituilla vaellusreitillä. Tämän yli 600 miljoonaa vuotta vanhan kanjonin luolista löytyy kalliopiirustuksia, jotka ovat jopa 25 000 vuotta vanhoja. Alueelta löytyy myös kuumia lähteitä, joiden ympärille on rakennettu kylpyläkin. Paras aika vierailla puistossa on elosyyskuussa, jolloin lämpötilat ovat kestettäviä ja mehikasvit kukoistavat. (Humphreys 2017, 138-162; MET 2019b.)

Koilliseen Keetmanshoopin kaupungista sijaitsee Quiver Tree Forest eli Kapina-aloekasvien metsä, joka on reitiltä poikkeamisen arvoinen nähtävyys. Näitä Namibian ikonisia kasveja kannattaa käydä ihailemassa aikaisin aamulla tai myöhään illalla. Muutaman kilometrin päässä sijaitsee Giant's Playground, jossa on tuhansia vuosia vanhoja kivimuodostelmia. Nämä kivimuodostelmat näyttävät, kuin joku olisi kasannut kiviä päällekkäin, vaikka ne ovatkin muodostuneet luonnollisesti. (Humphreys 2017, 148-149.)

Kuva 4. Kapina-aloekasveja Keetmanshoopissa (Stieglitz 2012.)

Maan pohjoisosissa sijaitsee yksi Namibian tärkeimmistä nähtävyyksistä, Waterberg Plateau. Tämä hiekkakivinen pöytävuori sekä ympäröivä kansallispuisto tarjoavat suojaisan elinympäristön harvinaisille eläimille kuten mustalle sarvikuonolle sekä mustahevოსantiloopeille. Alueen alkuperäiskansojen historiaan pääsee tutustumaan niin kalliomaalauksia ihailen kuin erilaisilla yksityiskierroksilla. Herero-alkuperäiskansa koki alueella vuonna 1904 hirvittäviä menetyksiä taistellessaan saksalaisia valloittajia vastaan. (Humphreys 2017, 168-176; Waterberd Wilderness 2019.)

Damaraland on historiallinen alue Namibian ja Kalaharin välisellä alueella. Alue on saanut nimensä damarujen alkuperäiskansoilta. Alueelta löytyy useita nähtävyyksiä matkailijoille, mm. Namibian korkein vuori Brandberg (2573m) kalliopiirrustuksineen, kalliokiipeilyyn sopivat Spitzkoppen kukkulat sekä maailmanperintökohteisiin kuuluva Twyfelfonteinin kalliopiirrustukset. Twyfelfonteinin, damarujen kielellä /Ui//aes, alue on yksi Afrikan suurimmista keskittymistä kalliopiirrustuksia, joista voidaan erottaa niin sarvikuonon, norsujen, strutsien sekä kirahvien kuvia. Piirustukset ovat ainakin 2 000 vuotta vanhoja ja niissä on säilynyt metsästäjä-keräilijöiden uskonnon sekä talouden käytänteitä. (Humphreys 2017, 192-203; UNESCO 2019b.)

Kuva 5. Twyfelfonteinin kalliopiirrustuksia (Schoch 2003.)

Namibian rannikon keskiosissa on tarjolla rannikkokaupunkeja siirtomaa-ajan arkkitehtuureineen, joista suosituimmat ovat Swakopmund sekä Walvis Bay. Swakopmund on pääkaupunki Windhoekin asukkaiden lempikohde kesälomilla eli joulutammikuussa. Swakopmundissa näkyy yhä vahvasti saksalainen kulttuuri, vaikka aavikko ja paksu rannikon sumu muistuttavat sijainnista Namibiassa. Nähtävyyksiä ovat majakka, presidentin palatsi, käsityöläismarkkinat, taidegalleriat ja museot. Hieman Swakopmundista etelään sijaitsee Walvis Bay, joka on tunnettu laguunistaan ja satamastaan. Laguunissa on aktiviteetteja niin lintubongareille, katamaraaniristeilyistä kiinnostuneille sekä melojille. Lintujen ja hylkeiden lisäksi alueella esiintyy flamingoja, delfiinejä, valaita sekä kilpikonnia. Molemmissa kaupungeissa on tarjolla herkullisia merenantimia. (Humphreys 2017, 206-225.)

Swakopmundista pohjoiseen sijaitsee Cape Cross, jossa on maailman suurin afrikanmerikarhujen yhdyskunta. Marras-joulukuussa tapahtuvan parittelun aikana koloniassa voi olla jopa 21 000 merikarhuyksilöä (MET 2019c). Nämä merikarhut ovat kotoperäisiä eteläisen Afrikan alueelle. Lähellä Cape Crossia on myös paikka, johon ensimmäinen eurooppalainen, portugalilainen Diago Cao, rantautui vuonna 1484 yrittäessään valloittaa alueen maalleen. Merkiksi tästä hän pystytti maahan ristin. Cape Crossista pohjoiseen Ugab-joella sijaitseva portti toivottaa matkailijat tervetulleeksi Skeleton Coastin eli Luurakkorannikon kansallispuistoon. Etenkin puiston pohjoisosissa pääsee ihaillemaan karmivaa maisemaa, täynnä haaksirikkoutuneita laivoja ja eläinten sekä merimiehien luurankoja. Nähtävyyksiä ei muuten ole, mutta puistossa on laaja määrä kiinnostavia hyönteisiä ja aamun kosteudessa voi ihailia värikkäitä jäkäliä. (Humphreys 2017, 226-230.)

Kuva 6. Laivan hylky, Skeleton Coast (dconvertini 2014.)

Kun turistit matkustavat pohjois-Namibiaan, heidän päänähtävyytensä on yleensä Etoshan kansallispuisto. Puistossa sijaitseva Etoshan suolapannu on niin iso, 110km pitkä ja 50km leveä, että sen pystyy näkemään avaruudestakin. Alueella elää jopa 340 lintulajia sekä 114 nisäkäslajia. Puistossa on mahdollista bongata Afrikan Big Five:sta neljä eli norsuja, leijonia, leopardoja ja sarvikuonoja. Harvinaisia ja kotoperäisiä lajeja ovat mm. mustanaamaimpala ja Hartmannin seepra. (Humphreys 2017, 238-247.)

Pohjoisessa Kaokolandiksi kutsutulla alueella asuu suurin osa himba-alkuperäiskansan väestöstä, etenkin alueen pääkaupungissa Opuwossa. Opuwossa yleensä pysähdytään matkalla Epupa-putouksille, Kaokolandin koskemattomaan luontoon tai himba-kansan kylässä vierailuun. Turisteja kiinnostaa erityisesti himbojen perinteiset asut. Naiset pukeutuvat nahkasiiniin hameisiin ja peittävät ihonsa ja hiuksensa punaisella maalilla, joka tehdään yleensä okrasta sekä rasvasta. Väestön hiustyyleistä voi päätellä miehen ja naisen elämäntilanteen. (Humphreys 2017, 256-257.)

Kuva 7. Himba-alkuperäiskansan naisia (Rempros 2012.)

Namibian koillisessa yläkulmassa sijaitsee kapea kaistale, Caprivin tai nykyään Zambezin alue. Saksa neuvotteli alueen Iso-Britannialta 1800-luvun lopussa, jolloin se koki tärkeäksi päästä lähelle Victorian putouksia sekä strategisen lähelle usean valtion rajoja. Alueelta löytyy rehevää kasvistoa sekä muutama kansallispuisto. Aivan kaistaleen päässä sijaitsee Katima Mulilon kaupunki, joka tarjoaa markkinoita sekä paikallista taidetta. Kaupungin vieressä virtaavan Sambesijoen toisella puolella sijaitsee Sambia. Sillan avulla kaupungista on tullut kauppareitin kauttakulkupiste; reitti kulkee aina Kongon demokraattisesta tasavallasta Walvis Baylle Namibian rannikolle. Katima Mulilosta on myös vain muutaman tunnin ajomatka Victorian putouksille. (Humphreys 2017, 268-295.)

3 Ilmastomuutos ja kestävä kehitys

Maapallon ilmasto muuttuu luonnollisesti monien erilaisten vaikutusten vuoksi, kuten esimerkiksi merivirtojen muutokset, sateet ja kuivuus, tulivuorenpurkaukset sekä auringon säteily. Maapallon historiassa on ollut useita, miljoonia vuosia kestäneitä, lämpimiä kausia sekä jääkausia, jotka ovat muuttaneet niin ilmastoa kuin maan muotoja ja luonnon monimuotoisuutta. Ilmastomuutos on noussut yleiseen keskusteluun viimeisten vuosikymmenien aikana, koska on alettu huomaamaan ihmisen toiminnan aiheuttamat muutokset ilmastossamme. Ihmisen aiheuttama ilmastomuutos ei ole kestävä ja se uhkaa tuhota maapallon elämälle otolliset olosuhteet. (Keskitalo 2005.)

Yksi suurimmista ilmastomuutoksen aiheuttajista on kasvihuoneilmiö. Hiilidioksidi sitoo auringon säteilystä syntyvää lämpöä maapallolle, toimien kuin kasvihuone. Muita merkittäviä kasvihuonekaasuja ovat metaani ja otsoni. Hiili mahdollistaa hapen kanssa kasvien yhteyttämisen sekä eliöiden hengittämisen. Hiilidioksidia on sitoutunut paljon meriin, fossiilisiin aineisiin maan syvyyskerroksiin sekä jäätikköihin, josta sitä vapautuu ihmisen toimesta nopeampaa vauhtia kuin aikaisemmin historiassa. Hiilidioksidin vapautuminen moninkertaista vauhtia aiheuttaa ilmaston lämpenemistä sekä äärimmäisten ilmastoilmiöiden, kuten kuivuuden ja trooppisten myrskyjen, esiintymistä. Kasvillisuudella ja eläimillä on vaikeuksia sopeutua nopeisiin muutoksiin. (Keskitalo 2005.)

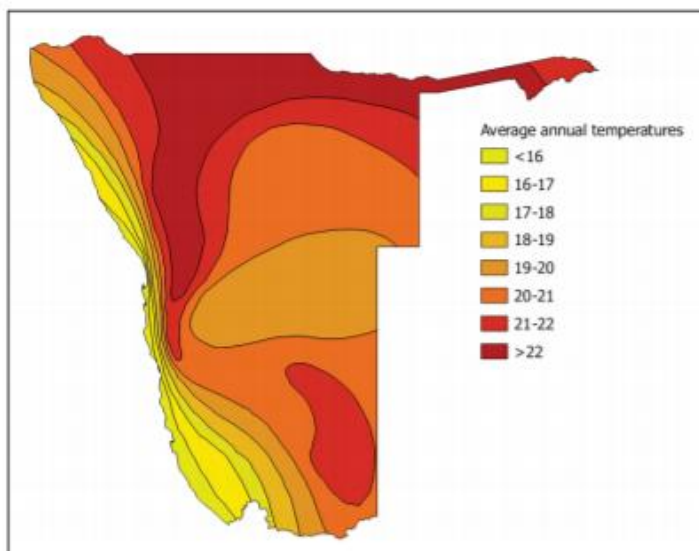
Ilmastomuutos on suuri haaste ihmiskunnalle ja se vaikeuttaa muiden kehitystavoitteiden kuten köyhyyden vähentämisen saavuttamista. Ihmisen suurimmat vaikutukset luontoon syntyvät fossiilisten polttoaineiden käytöstä sekä muutoksista maankäytössä talouden kasvaessa. Ihmisten elämäntyyli muuttuvat, maapallon väestö jatkaa kasvuaan ja polttoaineita sekä muita resursseja tarvitaan yhä enemmän. Ilmastomuutos tulee vaikuttamaan ja vaikuttaa jo ihmisten elinkeinoihin, talouden kasvuun sekä ekosysteemeihin. Muutokset ovat erilaisia jokaisessa maassa, mutta ensimmäiseksi ilmastomuutoksen vaikutuksista tulevat kärsimään kehittyvien maiden asukkaat, etenkin Afrikassa. (MET 2015.)

Kestävä kehitys on erittäin ajankohtainen aihe ilmastomuutoksen vuoksi. Kestävä kehitys määritellään useimmin siten, että tämän päivän tarpeet pystytään tyydyttämään ilman, että viedään tulevien sukupolvien mahdollisuus tyydyttämään omat tarpeensa. Verhelä (2016) ehdottaa kestävän matkailun jakoa kolmeen ulottuvuuteen: ekologinen, taloudellinen sekä sosio-kulttuurinen matkailun kantokyky. Kestävä kehitys ja matkailu voi tapahtua vain, jos kaikki kolme ulottuvuutta on otettu huomioon ja ne toteutuvat jollakin tasolla. García-Rosell (2017) taas selittää kestävän matkailun olevan tavoite, johon vastuullisen matkailun prosessi pyrkii pääsemään. Vastuullisessa matkailussa kaikilla matkailun sidosryhmillä eli kaikilla, joihin matkailu vaikuttaa ja jotka

vaikuttavat matkailuun, on vastuu toimintansa seurauksista. Prosessin osia ovat Verhelän tapaan sosiaalinen, kulttuurinen, ekologinen sekä taloudellinen vastuu, joiden lisäksi myös poliittinen vastuu otetaan huomioon. Tässä tutkimuksessa keskitytään ekologiseen puoleen, jossa ilmastonmuutos vaikuttaa vahvasti, muuttaen ympäristöä ja luonnonvarojen käyttöä. Kaikki edellä mainitut kestävyysuudat ovat sidoksissa toisiinsa ja on hyvä huomioida, että muutokset ekologisessa kestävyudessa vaikuttavat myös taloudelliseen ja sosio-kulttuuriseen kestävyysuuteen, sekä tietysti toisin päin. (García-Rosell 2017, 229-234; Verhelä 2016, 144-154.)

3.1 Namibian ilmastonmuutos ja ilmastovyöhykkeet

Namibian ilmasto luokitellaan yleensä subtrooppiseksi aroksi ja aavikoksi, riippuen alueen vesisateen ja haihtumisen määrästä. Lämpötilat vaihtelevat etenkin aavikoilla päivän kuumista, yli 40°C asteen lämpötiloista yön mataliin, jopa nollaan asti. Myös maan pinnan korkeus sekä eri vuoden ajat tuovat vaihtelua lämpötiloihin (kuvio 2). Loka-helmikuussa kesälämpötilat pysyvät yleensä päivällä 20-35°C välillä ja laskevat yöllä 15-20°C asteeseen. Kesä-syyskuun kuivat talvilämpötilat pysyvät yleensä päivällä 20-30°C ja yöllä 5-15°C välillä. Sademäärä sekä kosteus on vähäistä suurimmassa osassa maata. Eniten Namibiassa sataa kesällä joulukuussa ja maan pohjoisosissa, etenkin Ovambolandissa sekä Caprivin alueella. Kuivinta on aavikoilla, maan etelä- ja itäosissa. (Humphreys 2017, 10-11; McIntyre 2011, 33-44.)

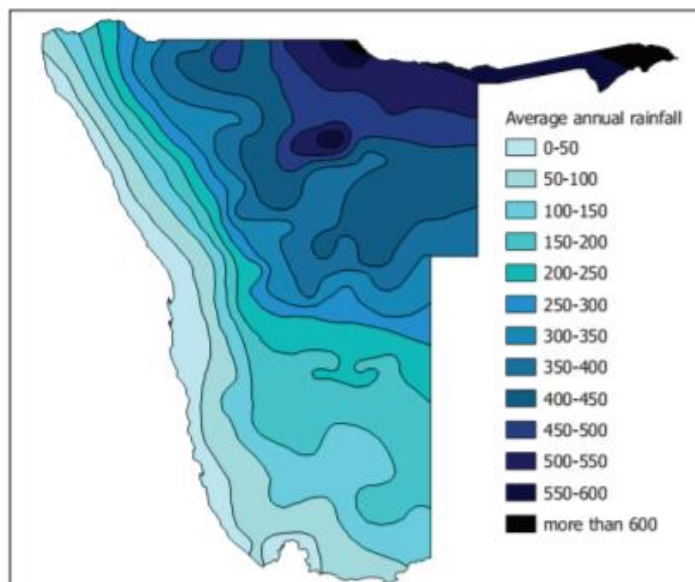
Kuvio 2. Keskimääräinen vuosittainen lämpötila Namibiassa (Mendelsohn et al. 2012 teoksessa MET 2015.)

Namibia sijaitsee erilaisten ilmastosysteemien välissä. Namibian rannikon ilmastoon vaikuttaa vahvasti sisämaasta kulkeutuvat lämpimät tuulet sekä Atlantin kylmä Benguelanvirta. Rannikko on suurimmaksi osaksi kuivaa aavikkoa. Kuitenkin kuumen ja

kylmän ilmassa kohdatessa syntyy kosteaa sumua usean kymmenen kilometrin leveydellä rantaviivasta. Tämä aamusumu on aavikon ainoa kosteuden tuoja, ja Namibin aavikon kotoperäinen kasvillisuus ja eläimistö on kehittynyt käyttämään sitä hyväksi. (McIntyre 2011, 34.)

Suuri osa Namibiasta on ylänköä. Noin kahden kilometrin korkeudessa vedenpinnasta sijaitseva ylänkö yletty maan keskiosissa aina eteläisestä Keetmanshoopin kaupungista pohjoiseen Otjiwarongon kaupunkiin ja on maan parasta viljelymaata. Länteen ylängöltä päin maa laskee jyrkänteenä Namibin aavikolle, joka hallitsee rannikkoa jopa 1 600 kilometrin pituudelta. Namibin aavikko on tasaista sen dyynejä ja yksittäisiä kallioita lukuun ottamatta. Itään ylängöltä mennessä maanpinta laskee tasaisemmin ja yhdistyy Kalaharin aavikkoon. Kalaharin ylänköalue sijaitsee kilometrin korkeudella merenpinnasta Namibian ja Botswanan alueella ja sitä hallitsevat dyynit sekä jonkin verran kasvillisuutta. (McIntyre 2011, 35.)

Namibia on yksi kuivimmista alueista Saharan aavikon eteläpuolella. Melkein 22 % maasta on aavikkoa ja 70 % aroa. Lämpötilat ovat korkeita ja suureen osaan maasta aurinko paistaa yli 9 tuntia päivässä ympäri vuoden. Veden haihtuminen on melkein viisinkertaista sateen määrään verrattuna. Olosuhteet vaihtelevat hurjasti ja maassa kärsitään kuivista jaksoista sekä satunnaisista tulvista pohjoisen, koillisen sekä etelän raja-alueiden valuma-alueilla. Sademäärät muuttuvat lounaisen Namibian vähäisistä 25mm vuosittaisesta määrästä koillisen 700mm sademäärään (kuvio 3). (MET 2015, 14-16.)

Kuvio 3. Keskimääräinen vuosittainen sademäärän jakautuminen Namibiassa. (Mendelsohn et al. 2012 teoksessa MET 2015.)

Veden saatavuus muuttuu ilmastonmuutoksen johdosta ja yksi haavoittuvaisista alueista on eteläinen Afrikka. Vaihtelut veden kierrossa kasvavat, rankkojen tulvien ja kuivuuden esiintyessä yhä useammin. Muutokset vesistöjen elämään lämpötilan noustessa, sademäärän, tuulten ja aaltojen muutoksissa sekä merenpinnan nousu vaikuttavat kalapopulaatioihin ja näin monien kansojen ruoan saatavuuteen. Ilmastonmuutos voimistaa nykyisiä kehityksen haasteita kuivissa maantieteellisissä oloissa, riippuvaisuutta maanviljelystä sekä väestön ja köyhyyden kasvua. (MET 2015, 14-16.)

Namibiassa ilmastonmuutoksen on ennustettu lisäävän kesän sateita ja vähentävän talven sateita. Lämpötilan ennustetaan nousevan vuodesta 1961 vuoteen 2050 jopa 2-4 °C astetta, mikä lisää kuivuutta, nostaa merenpintaa, lisää epävarmuutta ruoantuotannossa sekä vähentää biodiversiteettiä ja vesivarantoja. Yhä useammin lämpötilat ylittävät 35 °C lämpötilan ja harvemmin ovat alle 5 °C. Rannikkoalueiden uskotaan lämpenevän sisämaata enemmän. Kuivuus vähentää karjatalouteen ja maanviljelyyn soveltuvan maan pinta-alaa. (MET 2015, 16-23.)

Sateen väheneminen ja veden laadun huonontuminen vaikuttavat etenkin maan eteläosissa. Lämpötilat kasvavat, kuivuus lisääntyy ja laiduntamiselle sopivat alueet vähenevät. Namibian keskiosissa ilmastonmuutos vaikuttaa myös veden laatuun ja saatavuuteen. Rannikolla veden lämpiäminen vähentää kalakantaa ja merenpinnan nousu uhkaa rannikon infrastruktuuria. Maan keskiosissa kausittaiset sademäärät kasvavat ja kasvillisuus vyöhykkeet siirtyvät uusille alueille. Namibian pohjoisosissa ilmastonmuutos aiheuttaa ääriolosuhteiden vaihtelua; sekä kuivuutta että tulvia. Makean veden varastot hupenevat ja sateet esiintyvät lyhyempinä kausina. Vieraslajit valtaavat ruohotasankoja ja tuholaiset sekä hyönteiset lisääntyvät. Taudit kuten kolera ja malaria lisääntyvät. Namibian koillisosissa lämpötilat ja kesäiset tulvat lisääntyvät. Sateen keskittyvät myös lyhyemmälle kaudelle, joten kuivuus lisääntyy. (MET 2015, 19-23.)

Herkkyys ilmastonmuutokselle määräytyy geofyysisten, biologisten sekä sosio-taloudellisten ympäristöjen kyvylle pärjätä ilmastonmuutoksen vaikutusten kanssa. Kehittyvät maat ovat valmiiksi herkkiä ympäristön sekä talouden rakenteensa takia. Namibiassa maalaisyhteisöt sekä köyhä väestönosa ovat alttiimpia ilmastonmuutoksen vaikutuksille. Tämä johtuu Namibian maatalouteen perustuvasta taloudesta, johon ilmaston vaihtelu vaikuttaa ensimmäisenä. Monet sektorit, kuten terveys, vesivarannot, maatalous, biodiversiteetti, turismi, infrastruktuuri, energia sekä kaupankäynti ovat herkkiä muutoksille. Ilmastonmuutos voikin vaikeuttaa Namibiaa saavuttamaan kehitystavoitteitaan talouden kasvussa, varallisuuden tasaisessa jakautumisessa sekä työllisyyden lisäämisessä. (MET 2015, 23-24.)

3.2 Namibian kestävä kehitys

Namibia on luonut monia tavoitteita, käytäntöjä ja asettanut toimintaperiaatteita vastatakseen ilmastonmuutokseen. Vuonna 2011 luotu National Policy on Climate Change (NPCC) eli Namibian kansallinen toimintaperiaate ilmastonmuutokselle luo rungon ilmastonmuutoksen vaikutuksien hallinnalle. Tämä toimintaperiaate astuu voimaan vuonna 2013 luodun National Climate Change Strategy & Action Plan:in (NCCSAP) eli ilmastonmuutoksen strategian ja toimintasuunnitelman avulla. NPCC auttaa Namibian tavoitteessa vähentää ilmastonmuutoksesta syntyviä riskejä ja vahvistaa kestävyyttä ilmastonmuutoksen yllättäviä iskuja vastaan. Maassa toimivien kaikkien tahojen, erityisesti yritystoiminnan, odotetaan ottavan ennaltaehkäisevän lähestymistavan ympäristön muutoksiin, jotka vaikuttavat ilmaston muutokseen sekä ottavan ympäristövastuun kaikesta toiminnastaan. (MET 2015, 25-27.)

Namibian kasvihuonekaasujen päästöt ovat vähäpätöisiä ja maa on itseasiassa hiilinielu eli sitoo enemmän hiilidioksidia kuin päästää ilmaan. Tämä johtuu puuston ja pensaiden leviämisestä. Namibian sähkö tulee pääosin naapurimaista, maan asukastiheys on pieni ja teollisuus- sekä maataloussektorit ovat pieniä. Maatalouden ja energian hiilidioksidipäästöt ovat kuitenkin olleet nousussa. Metsien ja maan hallinnan käytössä on onnistuttu parantumaan ja puita on istutettu erilaisten kampanjoiden ansiosta. Energian tuotannossa kuljetus aiheuttaa suurimmat päästöt. Maataloudessa karjatuotanto tuottaa merkittävästi metaanipäästöjä. (MET 2015, 25-27.)

Matkailu on yksi Namibian talouden tärkeistä osista maan kehityssuunnitelmissa. Tavoitteena on ensin rakentaa mielenkiintoisia matkailupalveluita ja kannustaa investointeihin sekä työskennellä heikossa asemassa olevan väestönosien kanssa. Sen jälkeen maata markkinoidaan maailmalle ja matkailijoille tarjotaan unohtumattomia kokemuksia, jotta matkailijat palaavat uudestaan maahan ja sana lähtee kiertämään Namibiasta kiinnostavana matkailukohteena. Tavoitteiden saavuttamiseksi ympäristön ja matkailun ministeriö on luonut National Sustainable Tourism Growth & Development Strategy (NSTGDS) sekä National Tourism Investment Profile & Promotion Strategy (NTIPPS) strategiset suunnitelmat kehitykselle vuosiksi 2016-2026. (MET 2016, 6-7.) Maan matkailu on riippuvainen luonnosta ja ei olekaan ihmeellistä, että Namibian valtiolla on yhteinen ministeriö ympäristölle ja matkailulle, Ministry of Environment and Tourism.

Kestävän matkailun suunnitelmassa (NSTGDS) mainitaan tavoitteiden joukossa ympäristö mm. luonnonsuojelun rooli ainutlaatuisena myyntivalttina, matkailukohteiden kestävä hallinnointi kasvattamalla ympäristötietoisuutta ja tarjoamalla ympäristökoulutusta sekä varmistamalla, että Namibian toimialat säätelevät energian ja veden käyttöä. Vuoteen 2030 mennessä yhtenä tavoitteena on myös, että kaikki matkailupalvelut toimivat Eco

Awards -ohjelman mukaisesti ja näin varmistettaisiin ympäristövaikutusten minimoiminen sekä matkailusektorin kestävyys. Eco Awards on Namibian kestävän matkailun sertifikaatti majoituksen tarjoajille sekä matkanjärjestäjille. Sertifikaatin mukaista toimintaa pyörittää yli 70 matkailuyritystä (Eco Awards 2019). (MET 2016, 10-11, 35-62.)

Namibiassa on jopa 82 yhteisöllistä suojeltua aluetta (conservancy), jotka kattavat yhteensä jopa 44 % Namibian maa-alueista. Nämä yhteisölliset alueet varmistavat kestävän ja eläimistöille ystävällisen maankäytön, etenkin kansallispuistojen välisillä alueilla, joissa eläimien luonnolliset reitit usein kulkevat. Petoeläinten määrien saaminen kasvuun auttaa ympäristöä pohjois-Namibiassa ja kasvattaa yhteisöjen petoeläinten sietokykyä. Kestävän matkailun suunnitelmassa (NSTGDS) suojeltuja alueita tullaan kehittämään lisäämällä investointeja, parantamalla yhteistyötä eri tahojen välillä ja parannetaan potentiaalisten matkailukohteiden saavutettavuutta. Puistojen kylttejä ja matkailijoille tarjolla olevaa informaatiota sekä jäte- ja vesihuoltoa parannetaan. Tärkeänä on tietysti myös luonnosta saatavien resurssien kestävä hallinnointi. Nämä kehitykset parantavat matkailijoiden kokemuksia, mutta myös helpottavat kestävien valintojen tekemistä ja lisäävät yleistä ympäristötietoutta (MET 2016, 20, 35-36.)

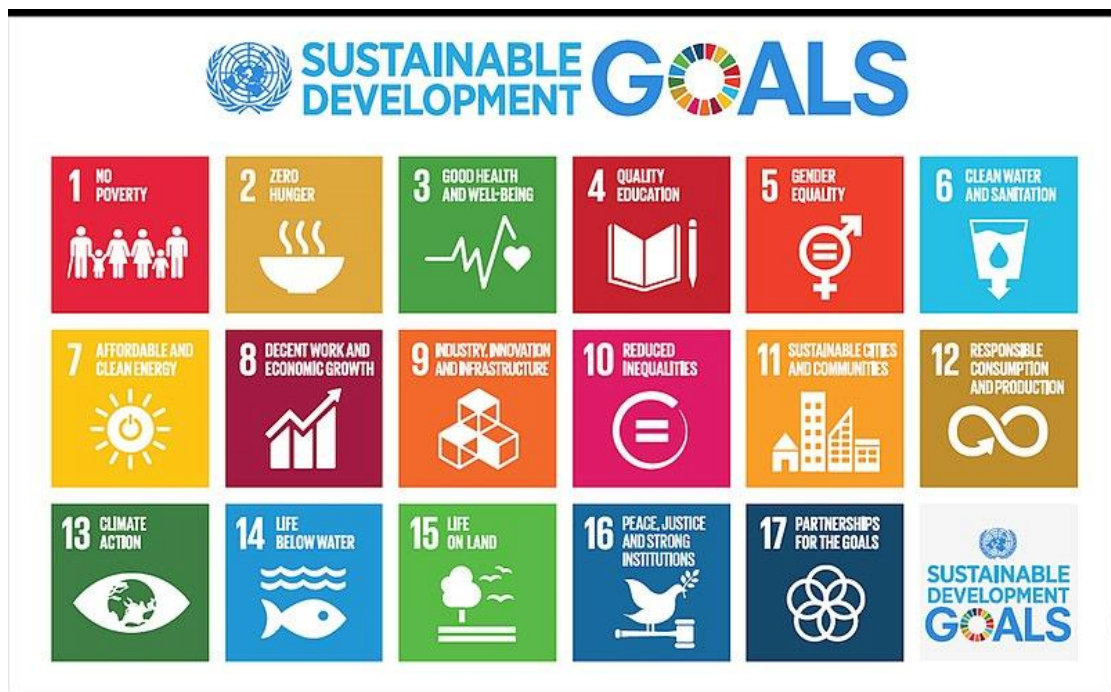
3.3 Matkailun kestävä kehitys

Kestävään ja vastuulliseen matkailuun päästään, kun kaikki matkailun osapuolet ovat mukana kehityksessä. Matkailuyrityksien vastuulla on yrityksen aiheuttamat ympäristövaikutukset ja niiden minimoiminen, jotka parantavat mm. yrityksen imagoa ja henkilöstön hyvinvointia, parantaen epäsuorasti yrityksen tulosta. Paikallisyhteisöillä on mahdollisuus parantaa elämänlaatuaan vähentämällä resurssien riistoa ja muita haittoja. Luonnonsuojelijoille matkailu voi olla keino lisätä tuloja luonnonsuojelulle sekä lisätä ihmisten tietoisuutta. Matkailijat hankkivat aikaisempaa enemmän tietoa matkojensa ympäristövaikutuksista, mikä luo kysyntää laadukkaalle kestäväälle matkailulle. Valtiot ja hallitukset voivat ohjata kehitystä päätöksenteollaan. (UNEP & UNWTO 2005.)

Globaali matkailun kasvu jatkuu, nousten 1,4 miljardiin kansainväliseen turistiin maailmanlaajuisesti vuonna 2018. Tuottoja matkailusta saatiin kansainvälisesti jopa 1,7 miljardia USD ja turismi onkin maailman kolmanneksi suurin vientituote kemikaalien ja polttoaineiden jälkeen. Matkailu tuo merkittäviä tuloja niin kehittyneisiin kuin kehittyviinkin maihin. Alaan tuo muutoksia niin digitalisaatio, innovaatiot, helpompi saavutettavuus sekä yhteiskunnan muutokset. Lentomatkailu on kasvussa halpojen hintojen ja uusien yhteyksien johdosta. Kestävä kehitys tuo kohteille ja yrityksille myös kilpailukykyä tehokkaan resurssien käytön sekä luonnonsuojelun avulla. Kyselyssä, johon osallistui 101 YK:n jäsenvaltiota, selvisi, että kaikilla on tavoitteena kestävyys matkailussa. Maista 67 %

viittaa resurssien tehokkaaseen käyttöön, 64 % yhdistää kestävyuden ja kilpailukyyn ja 55 % viittaa kestävyteen kattavasti matkailun toimintaperiaatteissaan. (UNWTO 2019.)

Matkailulla on mahdollisuus vaikuttaa vuonna 2015 YK:n kehittämään 2030 Agenda for Sustainable Development -suunnitelmaan (kuva 8) ja sen 17 kestävä kehityksen tavoitteisiin. Matkailu on mainittu ainakin tavoitteissa 8, 12 ja 14: kestävässä talouden kehittämisessä, kestävässä kulutuksessa ja tuotannossa sekä kestävässä meren ja meren resurssien käytössä. Ilmaston kannalta tärkeitä tavoitteita on veden ja sanitaation saatavuus kaikille (tavoite 6), mitä matkailu voi parantaa rakentaessaan matkailun infrastruktuuria. Koska matkailu vaatii paljon energiaa, niin se pystyy muuttamaan energian kulutusta kestävämpään, luotettavampaan ja edullisempaan suuntaan (tavoite 7). Tavoite 11:een liittyen kaupunkien tulee pitää huolta luonnostaan ja elvyttää luonnon kulumia, sillä näistä hyötyvät niin asukkaat kuin turistit. Tavoitteen 13 mukaisesti matkailun on toimittava aktiivisessa roolissa ilmastonmuutoksen vaikutuksia minimoidessaan ja vastatessaan sen tuomiin haasteisiin, sillä matkailu on yksi ilmastonmuutoksen aiheuttajista. Kestävä matkailu voi auttaa tavoitteessa 15, sillä ekosysteemien suojeleminen ja palauttaminen parempaan tilaan, aavikoitumisen pysäyttäminen, metsien hoito ja maan pilaantumisen ja biodiversiteetin menetysten esto ovat tärkeitä useille matkailupalveluille. Kestävä matkailuun päästään vain selkeällä suunnittelulla, riittävällä rahoituksella ja investoinneilla tekniikkaan, infrastruktuuriin sekä henkilöstöhallintoon. (UNWTO 2015a.)

Kuva 8. YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (UNWTO 2015b.)

Kuluttajien matkailutrendeihin kuuluvat tällä hetkellä todenmukaisen, paikallisen kulttuurin kokeminen ("live like a local") ja muutos. Samalla matkustetaan näyttäviin kohteisiin, jotta kokemuksista päästään kertomaan kotona ja näyttämään sosiaalisessa mediassa. Matkailu on myös keino tavoitella terveellistä elämää. Matkailun kasvuun vaikuttavaa matkailun saavutettavuuden lisääntyminen mm. halventuneiden hintojen vuoksi. Yhden henkilön taloudet ja väestöjen vanheneminen lisää yksin matkailua sekä matkailijoiden ikää ja näin erilaisten matkailupalvelujen suosiota. Matkailun kestävyys on aiempaa enemmän esillä ja matkailijat ovat tietoisia ilmastonmuutoksesta ja muista ympäristölle haitallisista asioista mm. muovin haitoista. (UNWTO 2019.)

Matkailun trendejä, jotka vaikuttavat Namibiaan suuntautuvaan matkailuun ovat muun muassa seuraavat asiat. Positiivisesti vaikuttaa lentomatkailun kasvu sekä matkailu seikkailullisiin, erikoisiin kohteisiin. Negatiivisesti vaikuttavat ympäristöverot ja öljyn hintojen vaihtelut matkailijoiden kotimaissa. Kypsien markkinoiden maista tulevat turistit pyrkivät tiivistämään lyhyeen aikaan mahdollisimman monta maata ja kohdetta eivätkä välttämättä pysähdy Namibiassa monessa kohteessa. Risteilymatkailu kasvaa, mutta tuotot eivät aina välttämättä näy satamissa, kun matkustajat käyttävät suurimman osan rahoistaan laivalla ja satamiin jalkaudutaan vain lyhyiksi ajoiksi. Matkailijoiden matkan suunnittelu itsenäisesti netin välityksellä hajottaa matkailupalveluiden toimitusketjua. Sosiaalisen median vaikutus ostopäätöksiin vaikuttaa mm. eri kohteiden suosioon. Markkina-alueiden muutos keskiluokan kasvaessa, etenkin BRICS-maissa (Brasilia, Venäjä, Intia, Kiina ja Etelä-Afrikka). Vaikka monet pitävät matkailua tuottoisana alana, eivät monet yritykset saa paljoakaan katetta tuotteilleen. Suuretkin matkanjärjestäjät ovat haasteiden edessä ja ovat usein joutuneet joko yhdistymään kilpailijoiden kanssa tai lopettamaan. (MET 2016, 15.)

4 Tutkimus ja sen kulku

Tässä luvussa käsitellään tutkimuksen kulkua. Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset määritellään. Muissa alaluvuissa kerrotaan valitusta tutkimusmenetelmästä eli tapaustutkimuksesta, tässä tutkimuksessa käytettävistä aineistonkeruumenetelmistä sekä tutkimuksen luotettavuudesta. Edellisissä luvuissa (2 ja 3) esiteltiin tutkimuksen tietoperustaa. Tutustuminen teoriaan, tässä tutkimuksessa Namibiaan matkailumaana sekä Namibian ilmastonmuutokseen, mahdollistaa nykytilanteen tarkastelun ja selittämisen.

Opinnäytetyön suunnittelu aloitettiin lokakuussa 2019. Tietoperusta kirjoitettiin marraskuun 2019 aikana ja samalla muotoiltiin tutkimuskysymykset sekä viestiteltiin potentiaalisten haastateltavien kanssa. Haastattelut toteutettiin joulukuun 2019 ensimmäisellä viikolla, jonka jälkeen tutkijan oli mahdollista kirjoittaa tutkimusosio, johtopäätökset ja yhteenveto. Joululoman vuoksi tutkimuksessa pidettiin taukoa ja viimeistelyt opinnäytetyöhön tehtiin tammikuun alussa 2020.

4.1 Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset

Tämän tutkimuksen tutkimusongelma eli mihin aiheeseen haetaan selitystä, on miten ilmastonmuutos vaikuttaa luontomatkailuun Namibiassa. Selvittämällä tämä päästään tutkimuksen tavoitteeseen eli ilmastonmuutoksen vaikutuksien esittelyyn Haaga-Helian projektissa mukana olevalle henkilökunnalle. Tietoa tästä aiheesta tarvitaan, jotta Haaga-Helian henkilökunta pääsee syventämään tietämystään aiheesta tehdessään yhteistyötä namibialaisten yliopistojen kanssa. Aiheeksi siis valittiin ilmastonmuutos ja luontomatkailu, kontekstina Namibian alue. Tavoitteena yhteistyöprojektissa on kouluttaa Namibian yliopistojen matkailulehtoreita ilmastonmuutokseen liittyvissä teemoissa. Tämän tutkimuksen tavoitteena on siis tarjota mahdollisimman hyvä pohja Haaga-Helian henkilökunnalle lähteä toteuttamaan yhteistyöprojektia Namibiassa.

Jotta tutkimuksen tulokset vastaisivat tutkimusongelmaan eli selittäisivät tämän tapauksen ilmiötä, luodaan tarkentavia tutkimuskysymyksiä. Tutkimuskysymyksiä avulla on helpompi etsiä tarvittavaa tietoa ja tarkoituksenmukaista aineistoa. Tutkimukset voidaan yleisesti jakaa kysymystyyppien mukaan eksploratiivisiin eli kartoittaviin tutkimuksiin, deskriptiivisiin eli ilmiötä kuvaileviin sekä kausaalsiin eli syy-seuraussuhteen tutkimukseen. Tämä tutkimus on kuvaileva tutkimus. Kysymysten muotoilu myös määrittää, minkälaisia tutkimusmenetelmiä käytetään. (Kananen 2013, 62-67.)

Selvittäessä ilmastonmuutoksen vaikutuksia Namibian luontomatkailulle, tämän tutkimuksen tutkimuskysymyksiä ovat:

1. Miten ilmastonmuutos vaikuttaa Namibian luontoon?
2. Miten ilmastonmuutos vaikuttaa matkailuun Namibiassa?
3. Kuinka matkailualalla toimivat yritykset ja yhteistyötahot ovat reagoineet ilmastonmuutokseen toiminnassaan?
4. Millaisin keinoin ilmastonmuutoksen vaikutuksia pystytään minimoimaan tulevaisuudessa?

Ensimmäinen kysymys antaa tietoa yleisesti Namibiassa tapahtuvista ilmastonmuutoksista ja miten se saattaa näkyä luonnossa ja luonnon kanssa vaikutuksessa olevan väestön kanssa. Toinen kysymys keskittyy Namibian matkailuun ja miten matkailualalla nähdään ilmastonmuutos nykypäivänä. Näihin on tärkeä saada vastaukset, jotta suomalainen Haaga-Helian henkilökunta pystyy ymmärtämään paremmin Namibian tilannetta. Koska tutkimus on kiinnostunut matkailualalla esiintyvistä muutoksista, kysytään tutkimuksessa myös, mitä matkailualan yritykset ja niiden yhteistyötahot ovat tehneet tai suunnitelleet ilmastonmuutoksen varalta. Ovatko ne tehneet jotakin toimenpiteitä ja onko ilmastonmuutos heille miten tuttu käsite. Viimeiseksi kysytään Namibian matkailualan toimenpiteistä ilmastonmuutosta vastaan tulevaisuudessa. Tämä täydentää edellistä kysymystä.

4.2 Tutkimusmenetelmä

Tämä tutkimus on luonteeltaan tapaustutkimus. Tapauksena on ilmastonmuutoksen vaikutukset Namibian alueella ja maan luontomatkailussa. Tapaustutkimus kuuluu laadullisiin eli kvalitatiivisiin tutkimuksiin. Kananen (2013) on jakanut erilaiset tutkimukset laadullisiin ja määrällisiin eli kvantitatiivisiin. Laadullisessa tutkimuksessa edetään käytännöstä teoriaan ja pyritään ymmärtämään käsiteltävää ilmiötä. Laadullisen tutkimuksen aineisto sisältää erilaista materiaalia, kuten tekstejä, videota ja haastatteluja. Määrällisessä tutkimuksessa taas edetään teoriasta käytäntöön ja pyritään yleistämään ilmiötä. Nämä ovat erilaisia lähestymistapoja tutkimusongelman ratkaisemiseen. Case- eli tapaustutkimus, kehittämistutkimus sekä toimintatutkimus yhdistävät näiden tutkimustapojen menetelmiä parhaan ja luotettavan tuloksen saamiseksi. Kehittämis- ja toimintatutkimuksissa tutkija tekee toimenpiteitä tutkimusongelman ratkaistuaan, mutta tässä tutkimuksessa ei ole tarkoitus muuttaa nykytilannetta, vain ymmärtää sitä. (Kananen 2013, 22-32.)

Tapaustutkimus on hyvä valinta, kun tutkimuskysymyksenä on miten ja miksi. Tämä tutkimus ei hae määrällistä tietoa tai pyri yleistämään Namibiassa tapahtuvia ilmaston muutoksia laajemmalle alueelle. Tutkimuskysymyksen valinta vaatiikin valmisteluja, jotta tutkimuksessa saadaan halutunlainen selitys ilmiöstä. Tapaustutkimuksen aihe on aina

ajankohtainen ja liittyy johonkin oikean elämän ilmiöön, tässä tapauksessa ilmastonmuutokseen. Aihe voi liittyä yksittäiseen henkilöön, ryhmään, organisaatioon, johonkin sosiaaliseen tai poliittiseen ilmiöön. Tutkijoiden on tapaustutkimuksen avulla mahdollista esittää ja säilyttää tapauksen kokonaisvaltaiset ja merkittävät erityispiirteet kerätessään ja analysoidessaan empiiristä eli kokemusperäistä aineistoa. Tutkijalla ei siis ole mahdollisuutta vaikuttaa tapahtumiin tai ilmiöön. (Yin 2003, 1-3.)

Tapaustutkimuksen haasteena on tutkijan mahdollinen huolimattomuus. Tutkija saattaa jättää seuraamatta systemaattisia menettelytapoja, kuten tutkimuksessa kuuluisi. Pitää muistaa, että tutkija saattaa omalla toiminnallaan vaikuttaa tutkimuksen tuloksiin. Onkin tärkeää seurata omaa käyttäytymistä ja suunnitella kyselyt ja haastattelut, jotta tutkittavien vastauksiin ei tule vaikutuksia tutkijan omista mielipiteistä. Tutkija saattaa ottaa vahingossa mukaan moniselitteistä todistusaineistoa tai käyttää puolueellisia mielipiteitä, jotka vaikuttavat tutkimuksen tuloksiin. Kaikki löydetty materiaali tulee esittää tasapuolisesti. Tapaustutkimuksessa ei ole tarkoitus yleistää ilmiötä yhden tapauksen pohjalta, mutta yleistyksiä voi tehdä useamman tapaustutkimuksen pohjalta. (Yin 2003, 10-11.)

4.3 Aineistonkeruumenetelmät

Tässä tutkimuksessa käytettiin laadullisia aineistonkeruumenetelmiä, vaikka tapaustutkimuksessa on mahdollista käyttää myös määrällisiä menetelmiä. Tämä johtuu siitä, että kysymykseen miten ilmastonmuutos vaikuttaa luontomatkailuun Namibiassa ei voi yhtä hyvin vastata määrällisin menetelmin. Tilastoista ei saisi yhtä syvällistä kuvaa nykypäivän tilanteesta Namibiassa. Parhaiten vastauksia saadaan teemahaastatteluilla, joihin pyritään saamaan Namibiassa työskenteleviä henkilöitä, joilla on kokemusta matkailu- ja ympäristöalalta, sekä aineistoanalyysillä käyttäen lähteenä uutisia, raportteja ja muuta ajankohtaista aineistoa. (Kananen 2013, 23.)

Tässä tapaustutkimuksessa kokonaiskuvaa on koottu aineistoanalyysin sekä teemahaastattelujen avulla. Aineistoanalyysissä kerätään kirjallisia aineistoja sekä erilaisia tallenteita, joista kerättyjen tietojen avulla analysoidaan tapausta. Kirjallisuudesta saa omaan tutkimukseen hyvää taustatietoa sekä käsitteitä ja tietoa muista aiheeseen liittyvistä tutkimuksista. Kirjallisten aineistojen vahvuutena ovat muuttumattomuus, faktat sekä laaja kattavuus. Koska kirjallisuus on julkaistu ennen tutkimuksen tekoa, ei tutkimus ole vaikuttanut aineistoon. Heikkoutena ovat aineiston valikoituvuusvirheet, raporttoijan vaikutu sekä saatavuus. Teemahaastattelu on haastattelu, jossa kysymykset ovat avoimempia ja liittyvät tutkimuksen teemaan. Teemahaastattelun kysymyksiin ei voi yleensä vastata lyhyesti, vaan kysymykset ovat tavallaan keskustelun aloittajia.

Haastattelija ja haastateltava pääsevät keskustelemaan aihealueesta vapaasti, jotta tutkija pääsee onkimaan uutta tietoa ja pystyy keräämään tutkimusongelmaan liittyviä asioita ja näin selittämään tutkimuksen ilmiötä lukijoille. Teemahaastatteluissa vahvuutena on haastattelujen kohdennettavuus tutkimusongelman mukaan. Heikkoutena ovat virheet kysymyksissä, haastateltavien vastausvirheet sekä haastattelijan myötaily. (Kananen 2013, 77-102.)

Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään ilmiötä ja siksi tarkkoja kysymyksiä ei voida esittää. Jos kysymykset olisivat tarkkoja, ei olisi mitään tutkittavaa, koska tutkija tuntisi jo aiheen. Siksi teemahaastattelu onkin hyvä tapa kerätä tietoa asian tuntevilta tahoilta. Teemat ovat suurempia asiakokonaisuuksia, ja kysymyksillä ei siis etsitä yksityiskohtaista tietoa. Näin haastateltavat pääsivät selittämään asiasta, eli tässä tutkimuksessa ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista Namibian matkailulle, omin sanoin. Tutkija siis oppii lisää aiheesta kyselemällä avoimia kysymyksiä haastateltavilta ja tutkijan on mahdollista ja kannattaakin muokata kysymyksiä haastattelun aikana. Tutkijan tulee kuitenkin varoa, ettei hänen omat mielipiteensä tai ennakkoluulonsa vaikuta tulokseen. Myös johdattavia kysymyksiä pitää välttää. (Kananen 2013, 26-33, 77-101.)

Teemahaastatteluja oli tarkoitus järjestää niin monta, kunnes saatu sisältö alkoi toistaa itseään eli saavutetaan saturaatio. Haastateltaviksi valittiin henkilöitä, joilla on omaa kokemusta aiheesta ja jotka osaavat parhaiten kertoa siitä syvällisestikin. (Kananen 2013, 93-101.). Tutkimuksen lyhyessä aikataulussa oli kuitenkin haastavaa löytää tarpeeksi sopivia haastateltavia. Haasteena oli myös se, että Namibia on kaukana Suomesta ja luotettavien ja osaavien haastateltavien löytäminen on haastavaa internetin välityksellä. Kolmen haastattelun jälkeen oli jo saturaatiota eli haastateltavat kertoivat paljon samoista, tärkeimmistä ongelmista ja haasteista.

Haastattelukutsuja lähetettiin 57 matkailualan yritykselle sekä ympäristön parissa työskenteleville organisaatioille. Kutsuja lähetettiin ympäristöstä kiinnostuneille organisaatioille ja yrityksille sekä matkailualan yrityksille, jotka kertoivat sivustoillaan ympäristöasioista toiminnassaan. Haastattelukutsu lähetettiin myös Namibian ympäristön ja matkailun ministeriölle, mikä olisi ollut erittäin hyvä lähde, mutta valitettavasti vastausta heiltä ei saatu. Haastatteluja päästiin tekemään Skypen välityksellä kahden ympäristöorganisaatiossa työskentelevän henkilön kanssa. Lisäksi yksi ympäristöjärjestön työntekijä lähetti vastauksensa haastattelukysymyksiin sähköpostin välityksellä.

Ensimmäinen Skype-haastattelu tehtiin 4.12.2019. Haastattelu kesti 17 minuuttia ja haastateltavasta käytetään seuraavissa osioissa viitettä M1. Toinen Skype-haastattelu tehtiin 5.12.2019. Haastattelu kesti 35 minuuttia ja haastateltavasta käytetään viitettä M2. Molemmat haastateltavat antoivat luvan nauhoitukseen, jolloin keskustelun sisältöön

pystyi palaamaan uudelleen. Sähköpostin välityksellä 4.12.2019 vastaukset haastattelukysymyksiin lähetti kolmas henkilö, johon tullaan viittaamaan viitteellä S1. Haastatteluihin ei valitettavasti osallistunut yksikään tällä hetkellä matkailuyrityksessä työskentelevä henkilö, joten ruohonjuuritason näkökulmaa ei saatu tutkimukseen. Haastateltavilla oli kuitenkin useiden vuosien kokemus ympäristöasioista ja he olivat perillä ilmastonmuutoksen vaikutuksista myös turismiin. Kaksi haastateltavista (M1 ja S1) olivat namibialaisia ja yksi (M2) oli etelä-afrikkalainen, joten paikallista tuntemusta löytyi.

Haastatteluissa poikettiin hieman alkuperäisistä tutkimuskysymyksistä (Liite 1), sillä niitä muutettiin sopimaan haastateltavan työhön liittyviksi ja tutkija esitti myös lisäkysymyksiä keskustelussa nousseista aiheista. Alkuperäiset kysymykset laadittiin tutkijan kirjoitettua teoriaosan ja näin pohtien, miten saisi kattavia vastauksia tutkimuskysymyksiin.

Kysymykset 1 ja 2 antoivat taustatietoa haastateltavasta ja heidän asiantuntijuuteensa luotettavuutta. Kysymys 3 kartoitti sitä, näkyykö ilmastonmuutos yleisellä tasolla Namibiassa, kuten myös kysymys 4 matkailualalla olevaa tietoisuutta ilmastonmuutoksesta. Nykypäivän vaikutuksista vastauksia haettiin kysymyksillä 5 ja 6. Reagoinnista ilmastonmuutokseen kysyttiin kysymyksillä 7, 8 ja 10. Tulevaisuuden vaikutuksiin varautumisesta kysyttiin kysymyksillä 8-11. Koska haastatellut eivät haastattellessa olleet töissä matkailualalla, tuli kysymyksiä muuttaa niin, että ympäristöorganisaatioissa työskentelevät pystyivät vastaamaan kysymyksiin, vaikka kysymykset koskivatkin yhä matkailualaa.

Teemahaastattelujen ohella tässä tutkimuksessa käytetään internetistä löytyviä kirjallisia aineistoja, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen vaikutuksiin Namibian luontomatkoissa. Yhdessä näillä aineistoilla pyritään saturaatioon sekä riittävään evidenssiin eli että aineistot todistavat ilmiön olevan sellainen kuin se on (Kananen 2013, 79). Muita aineistonkeruumenetelmiä ei käytetä, sillä niillä ei pystytä tässä tapauksessa saamaan haluttua tietoa tai niiden käyttö ei ole mahdollista. Havainnointia ei ole mahdollista tehdä Suomesta käsin. Kirjallisissa lähteissä ja muissa tallenteissa tämän tutkimuksen on tyydyttävä internetistä löytyvään, englannin kieliseen aineistoon.

Sisältöanalyysia tehdään valituista kirjallisista aineistoista. Kirjallisella aineistolla aiheesta saadaan tukea ilmiön ymmärtämiseen sekä johtopäätöksien tekoon. Kirjallisissa aineistoissa haasteita tuovat luotettavan tiedon löytäminen, sillä tutkija ei pääse vaikuttamaan aineiston kirjoittajan tavoitteisiin. Lähteistä tulee olla kriittinen ja pohtia niiden kirjoittajan motivaatiota. Etenkin internet-lähteissä on riski valheelliseen tietoon tai siihen, ettei kirjoittaja ole asian asiantuntija. Parhaita lähteitä ovatkin siksi painetut aineistot, virallisten tahojen kuten yliopistojen aineistot sekä artikkelit, jotka ovat käyneet läpi vertaisarvioinnin. Kirjallista materiaalia voi olla haastava löytää valitusta

tutkimusaiheesta, sillä siitä voi olla vain vähän aineistoa saatavilla. (Kananen 2013, 81-86.)

Sisältöanalyysiin valittiin Taulukon 1 mukaiset artikkelit ja verkossa olevat raportit. Valikoinnissa pyrittiin valitsemaan mahdollisimman uusia ja ajankohtaisia lähteitä, sekä lähteitä, jotka tarjoavat kattavan ja yksityiskohtaistakin tietoa Ilmastonmuutoksen vaikutuksista Namibian luontomatkailuun. Näistä saatavat tiedot tukevat haastatteluista saatuja tietoja ilmastonmuutoksen vaikutuksista Namibiassa. Aineistot on koodattu, jotta tutkimuksen kappaleet pysyisivät tiiviinä ja tutkijalle oli helpompi viitata aineistoihin lyhyillä koodeilla.

Taulukko 1. Sisältöanalyysissä käytettävät sähköiset aineistot

Otsikko	Linkki	Luettu	Viite
National Climate Change Strategy & Action Plan 2013-2020	http://www.met.gov.na/files/files/National%20Climate%20Change%20Strategy%20&%20Action%20Plan%202013%20-%202020.pdf	12.1 2.20 19	A1 (MET 2015)
Climate Crowd – Namibia Summary Report 2018	https://www.wfclimatecrowd.org/updata/6569960795bc7a07231408.pdf	12.1 2.20 19	A2
Namibia Voluntary National Review 2018 – Implementation of Sustainable Development Goals	https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/19880New_Version_Full_Voluntary_National_Review_2018_single_1_Report.pdf	12.1 2.20 19	A3
Severe drought pushes Namibia to auction off some of its wildlife	http://www.rfi.fr/en/environment/20190617-severe-drought-pushes-namibia-auction-its-wildlife	12.1 2.20 19	A4
Gondwana Collection: Sustainability	https://www.gondwana-collection.com/about-us/sustainability/	12.1 2.20 19	A5
National Sustainable Tourism Growth & Development Strategy 2016-2026	http://www.met.gov.na/files/downloads/4d9_Tourism%20Growth%20Strategy%20NSTGDS.pdf	16.1 2.20 19	A6 (MET 2016)

4.4 Tutkimuksen luotettavuus

Opinnäytetyö on tutkimus ja kaikkien tutkimusten tulisi olla luotettavia. Luotettavuus tarkoittaa, että tutkimuksen tulokset ovat oikeita ja uskottavia. Näin voidaan tehdä laadukasta tutkimusta. Tutkimuksen luotettavuuteen liittyy tärkeinä termeinä validiteetti sekä reliabiliteetti, jotka sopivat enemmän määrälliseen tutkimukseen, mutta niitä voidaan jossain määrin soveltaa laadulliseenkin tutkimukseen. Validiteetti tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa on tutkittu oikeita asioita. Reliabiliteetti tarkoittaa, että tutkimuksen tulokset ovat pysyviä eli toistettavissa ja tulkinnat ovat ristiriidattomia. Tapaustutkimuksessa ei

voida kuitenkin puhua toistettavuudesta, sillä tutkimus koskee vain yhtä tiettyä tapausta. Tutkija voi tehdä virheitä missä tahansa tutkimuksen vaiheessa, mikä vaikuttaa luotettavuuteen. Luotettavuutta tutkimalla voidaan olla läpinäkyvämpiä tutkimuksen etenemisestä. (Kananen 2013, 114-122.)

Tapaustutkimuksessa voidaan käyttää sekä kvantitatiivisen että kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden tarkastelukeinoja. Tässä tutkimuksessa käytettiin vain laadullisen tutkimuksen menetelmiä, joten luotettavuutta tarkastellaan myös vain laadullisen tutkimuksen keinoin. Jotta tutkimus olisi luotettava, on tutkimusprosessia dokumentoitava jokaisessa vaiheessa. Tässä tutkimuksessa tutkija kirjasi ylös valintojaan ja niiden perusteluita lyhyesti sekä seurasi tutkimuksen etenemistä aikataulun avulla. Hyvällä dokumentaatiolla pyritään jäljitettävyyteen, eli siihen, että lukija pystyy itse päättämään tehtyjen valintojen oikeellisuuden sekä johtopäätöksiensä luotettavuuden. Luotettavuutta ei voi lisätä jälkikäteen vaan luotettavuuden tekijät on otettava huomioon jo tutkimuksen alusta asti. Ennen tutkimuksen aloittamista tutkija tutustui tutkimuksen teon teoriaan, jotta pystyttiin valitsemaan tutkimukselle tarkoituksenmukainen tutkimusmenetelmä sekä aineistonkeruumenetelmät. (Kananen 2013, 114-122.)

Tämän tutkimuksen luotettavuuden haasteena olivat etenkin haastattelut ja aineiston keruu. Haastatteluilla pyrittiin keräämään tietoa asiantuntijoilta. Kuitenkaan yksikään haastateltavista ei haastatteluhetkellä työskennellyt matkailualalla, joten heidän tietonsa eivät välttämättä perustu omasta kokemuksesta saatuun tietoon. Haastatteluita haettiin myös vain yrityksiltä ja organisaatioilta, jotka olivat jo tietoisia ilmastonmuutoksen vaikutuksista. Tutkijalla oli vaikeuksia miettiä, kenelle lähettää haastattelukutsuja, sillä yrityksiä piti etsiä internetin välityksellä ja ilman syvällistä tuntemusta Namibian matkailualan laajuudesta ja sopivimmista yrityksistä ja organisaatioista, joita haastatella tutkimusta varten. Tutkija oli liikkeellä haasteelliseen aikaan, sillä Namibiassa oli menossa vaalit, eli työntekijät olivat lomalla, sekä kesäloma ja joulukuukausi olivat aivan nurkan takana, mikä vähensi halukkuutta osallistua teemahaastatteluun.

Tulkinnassa pyritään aina ristiriidattomuuteen eli sisäiseen validiteettiin. Tutkimuksessa tarvitaan monipuolista aineistoa, joka saturaation avulla vahvistaa tutkijan päättelimiä syy-seuraussuhteita. Tämän tutkimuksen saturaatio ei päässyt halutulle tasolle, sillä haastatteluita saatiin järjestettyä vain kolme kappaletta. Todisteluketjun on oltava aukoton esitettyjen ratkaisuiden luotettavuuden saamiseksi. Tässä tutkimuksessa tutkija pyrki käyttämään monipuolisia lähteitä mahdollisimman läheltä Namibian matkailualaa. Tutkija varmisti jokaisen lähteen luotettavuuden tutkimalla niin raporttien julkaisijoiden kuin haastateltavien edellisiä töitä ja näiden merkitystä Namibian matkailualalla sekä maan kestävässä kehityksessä. Raportteihin löytyi viittauksia toisista luotettavista lähteistä, mikä vahvisti niiden luotettavuutta. (Kananen 2013, 114-122.)

5 Tutkimuksen tulokset

Tutkimuksen tuloksia eli haastatteluista ja artikkeleista koottua tietoa käsitellään tässä luvussa rinnakkain. Koottua aineistoa käsitellään tutkimuskysymyksien mukaisesti neljässä eri osiossa. Ensin tutustutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin Namibian luonnossa ja miten se vaikuttaa paikalliseen väestöön, eläimiin ja kasveihin. Kun on käyty läpi vaikutuksia luontoon, tutkitaan miten ilmastonmuutos vaikuttaa matkailuun Namibiassa. Matkailuun vaikuttavat niin muutokset vuodenajoissa ja sadekausissa kuin ihmisen toiminnan muutokset. Kun on tutkittu muutoksia, niin tutustumme siihen, miten matkailualan sekä muiden yhteistyötahojen yritykset ja organisaatiot ovat varautuneet ilmastonmuutokseen ja miten ne ovat muuttaneet toimintaansa kestävämmäksi. Lopuksi tutkitaan miten yrityksiä tulisi kehittää toimintaansa tulevaisuutta varten ja mitkä olisivat tehokkaimpia keinoja varautua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Kolme haastateltua M1, M2 ja S1 tarjosivat kaikki syventävää tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja miten nämä näkyvät Namibiassa. M1:llä on 17 vuoden kokemus työskentelystä ympäristön ja kestävän kehityksen hyväksi. Hän on työskennellyt valtiolle erilaisissa ympäristöön ja matkailuunkin liittyvissä rooleissa ja on toiminut myös erilaisissa paikallisyhteisöjen kehittämissuunnitelmissa. M2:lla on 25 vuoden kokemus työskentelystä ympäristön ja kestävän kehityksen hyväksi. Hän toimii tällä hetkellä paikallisyhteisöiden kehitykseen liittyvänä asiantuntijana Afrikan Unionille. S1:llä, joka vastasi kysymyksiini sähköpostin välityksellä, on 28 vuoden kokemus ympäristöjärjestön johtamisesta ja siten ilmastonmuutoksen vaikutuksista ympäristöön sekä Namibian väestöön. Hän oli juuri ennen kysymyksiini vastaamista palannut työmatkalta, jossa oli nähnyt äärimmäisen kuivuuden vaikutukset luonnolle, maasta elantonsa saavalle väestölle sekä turistien suosimille turistikohteille.

Aineistoiksi valikoitui uutisia Namibiasta sekä raportteja Namibian hallitukselta, WWF:ltä sekä YK:lta. National Climate Change Strategy & Action Plan 2013-2020, johon viitataan tutkimuksessa A1:na, on Namibian hallituksen suunnitelma ilmastonmuutokseen varautumiseen. Raportti käy läpi niin Namibian nykyisen tilan kuin tulevaisuuden haasteet ja kertoo hallituksen tavoitteista sekä toimintamalleista. Mukana on myös, miten näitä tullaan toteuttamaan todellisuudessa ja miten kehitystä tullaan seuraamaan. WWF:n Climate Crowd raportissa (A2) on selvitetty, miten ilmastonmuutos vaikuttaa eri tavoin paikallisiin väestöihin ja luontoon, etenkin maaseuduilla. Yhteisöjen luonnonsuojelujärjestelmän (communal conservancy system) ansiosta maatalouden ohelle on tarjoutunut uusia työllisyysmahdollisuuksia ekoturismin saralla. Namibian sitoutumisesta kestävän kehityksen tavoitteisiin kertoo maan hallinnon ja YK:n yhteistyössä syntynyt raportti, Voluntary National Review 2018 – Implementation of

sustainable development goals (A3). Raportissa käydään läpi tärkeimmiksi valittuja tavoitteita, niiden saavuttamiseksi tehtävien asioiden toimeenpanoa ja kehityksen seuraamista ja arvioimista. A4, "Severe drought pushes Namibia to auction off some of its wildlife", on uutinen tutkimuksen kirjoitusvuodelta ja se kertoo, miten vakavaa kuivuus Namibiassa on ja miten viranomaiset ovat tähän ilmastonmuutoksen ilmiöön reagoineet. "National Sustainable Tourism Growth & Development Strategy 2016-2026" on ympäristö- ja matkailuministeriön luoma raportti, joka kertoo maan suunnitelmista matkailun tulevaisuudelle ja miten kasvua pyritään tekemään kestävästi.

5.1 Ilmastonmuutoksen vaikutukset Namibian luontoon

Kaikki haastateltavat (M1, M2, S1) mainitsevat ensimmäisenä ilmastonmuutoksen vaikutuksena äärimmäisen kuivuuden Namibiassa. M1, M2, S1 ja A3 ovat kertovat samaa, eli että Namibiassa on kuivin ilmasto Saharan eteläpuolella ja siksi se on erittäin herkkää aluetta, jossa ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät ensimmäisenä. Kuivuus on ollut erityisen tuhoisaa viimeiset kolme vuotta, ollen pahin kuivakausi kirjatussa historiassa. Tämä johtuu siitä, että Namibian talvien sadekausina ei ole satanut tarpeeksi. Vaikutukset näkyvät ensimmäisenä väestönsassa, joka saa elantonsa maasta ja eläimistä. Eläimille ei ole tarpeeksi vettä ja rehua ravinnoksi. A2 raportissa jopa puolet haastatelluista henkilöistä on huomannut eläinten, etenkin seeprojen ja strutsien, kuolevaisuuden nousun. S1 kertoo, että on juuri ollut työmatkalla luoteisessa Namibiassa ja on nähnyt karjaeläimiä, jotka näyttivät melkein luurangoilta. On ihme, että eläimet, niin karja kuin luonnossa elävät villieläimet, ovat vielä hengissä.

Eläinten lisäksi S1 kertoo osan väestöstä kärsivän nälästä, sillä kuivuus on tuhonnut satoja. Kuivuuden takia Namibiassa on julistettu hätätila (S1 & A4). Hädässä oleville ihmisille jaetaan ruokaa valtion toimesta ja tästä mainitaan myös A3:ssa. Valtio on myös harventanut joidenkin eläinten kantaa kuivuudesta johtuen, jolloin sen on ollut mahdollista jakaa lihaa nälästä kärsiville (A4). Turismikin kärsii eläinten kuolemista, sillä ne ovat yksi maan päänähtävyyksistä. Namibia on joutunut esimerkiksi huutokauppaamaan eläimiä (A4), joista saadut tulot on sijoitettu ympäristö- ja matkailuministeriön Game Protect Trust Fund -rahastoon. Rahoja käytetään muun muassa veden jakeluun eläimille.

M1 kertoo, että kuivuus ajaa paikallista väestöä muuttamaan suotuisemmille seuduille. M2 puhuu myös maanviljelijöistä, joiden sadot ovat heikompia ja heidän on pohdittava elinkeinon vaihtoa tai lisätienestien hankkimista sekä muuttoa rehevimmille alueille. Ihmisten siirtyessä uusille alueille on myös uusien alueiden ympäristö vaarassa tuhoutua ihmistoiminnan lisääntymisen seurauksena. A2:ssa haastateltujen maalla asuvien henkilöiden mukaan ylilaiduntaminen on johtanut maaperän laadun huonontumiseen, intensiiviseen puun ja luonnosta löytyvän ruoan keräämiseen alueille, jotka nauttivat

aikaisemmin luonnonrauhasta. Ilmastonmuutos luo äärimmäisiä sääilmiöitä ja Namibiassa esiintyy kuivuuden lisäksi myös tuhoisia tulvia, M1 kertoo. M2 mainitsee myös tulvat ja kertoo, että on vaikeaa varautua uusiin, yllättäviin sääilmiöihin.

Ihmisten lisäksi myös eläimet lähtevät etsimään parempia asuinalueita, joista löytyisi vettä ja ruokaa. A2:ssa ja A4:ssa raportoidaan tästä syntyvän konflikteja ihmisten kanssa, kun eläimet kulkeutuvat ihmisten asuinalueille. M1 vahvistaa myös, että kuiva- ja sadekausien muutokset johtavat eläimiä etsimään suotuisampia elinoloja ja tämä johtaa usein yhteentörmäykseen ihmisten asuttamilla alueilla, mihin kumpikaan osapuoli ei ole tottunut. A2 raportoi muun muassa norsujen ja ihmisten kohtaamisten kasvaneen melkein viidesosalla. Jotta eläimet eivät etsisi vettä ja ruokaa ihmisasumuksista, aiheuttaen tuhoja, on joissakin paikoissa rakennettu eläimille vesialtaita vesitankkien kanssa sekä vahvistuksia aitoihin. Yksi tärkeimmistä tavoitteista A4:n mukaan on kuitenkin pyrkiä kuntouttamaan veden luonnolliset infrastruktuurit.

S1 kertoo, että Namibiassa lämpötilat ovat nousussa ja osissa maata on päivittäin yli 40 celsius astetta. Korkeiden lämpötilojen ja kuivuuden seurauksena kuivan maan vähäinen kasvillisuus uhkaa kuivua pois nopeaa vauhtia. M1 vahvistaa lämpötilojen nousun vaikuttavan villieläinten liikkeisiin luonnossa. M2 ennustaa, että lämpötilat saattavat nousta liian korkeiksi etenkin eurooppalaisille turisteille.

A1 raportissa ennustetaan sateiden lisääntyvän Namibian loppukesästä lämpötilojen nousun ja kosteuden lisääntymisen takia. Samalla sateet tulevat vähenemään Namibian talvella maan etelä- ja länsiosissa. A1:n mukaan IPCC (Inter-governmental Panel on Climate Change) on ennustanut eteläisen Afrikan lämpötilojen nousevan vuoteen 2050 mennessä hälyttävät 2-4°C. Lämpötilaennätyksiä onkin rikottu jatkuvasti Namibiassa. Sekä lämpötilan että sademäärien vaihtelut ovat herkkiä El Niñon eteläisille vaihteluille (englanninkielinen lyhenne ENSO).

Alueilla, joissa ei ole pysyviä jokia ja maaperässä ei ole paljoa vesivarantoja, on vaarana lisääntyvät taudit kuten malaria ja kolera, A1 raportoi. Näitä tauteja, etenkin malariaa, onnistuttiin vähentämään huomattavasti ennen, kuin ne alkoivat taas lisääntyä viime aikoina esiintyneiden tulvien sekä Angolan ja Namibian rajalla lisääntyvän väestöjen liikehdinnän johdosta (A3). Lämpimissä olosuhteissa viihtyy erilaiset tuholaiset, jotka vaikeuttavat jo valmiiksi haasteellisia viljely- ja elinoloja.

Namibian päänähtävyyksiä ovat sen kuivat tasangot ja aavikot, mutta rannikolta löytyy myös rantakohteita, kuten Walvis Bay ja Swakopmund. Rannikon turismia uhkaa A1 mukaan merenpinnan nousu. Tällöin rannikon saaret jäävät vedenpinnan alapuolelle ja merenelävistä riippuvainen rannikon talous kärsii. Walvis Bayn sataman haavoittuvaisuus uhkaa ruoantuotantoa ja siten vaikuttaa laajemmallekin alueelle. Aineistoissa A3 ja A6

kerrotaan kalastuksen olevan yksi Namibian suurimmista tulonlähteistä ja että kalat ovat elintärkeitä kotimaisessa ruoantuotannossa. Tärkeää olisi vahvistaa yhteistyötä rannikolla toimivien alojen kuten turismin, kalastajien, kaivosteollisuuden ja meriliikenteen välillä (A3).

5.2 Ilmastonmuutoksen vaikutukset matkailuun Namibiassa

Namibian päänähtävyydet ovat kaikki luontokohteita ja siksi ilmastonmuutoksen vaikutukset vaikuttavat merkittävästi maan matkailuun, M2 muistuttaa. Namibia on onneksi suuri maa pinta-alaltaan ja verrattaen pienen väestön ansiosta välttynyt vielä massaturismilta.

S1:n työmatka vei hänet Namibian ja Angolan rajaa merkkeävalle Kunene-joelle. Joki on päässyt kuivumaan niin pahasti, että sen voisi ylittää jalan, ellei joessa asuisi krokotiileja. Kunene-joki sekä joen länsipäässä sijaitsevat Epupa-putoukset ovat suosittuja turistinähtävyyksiä. Matalan vedenpinnan takia menetetään todennäköisesti jonkin verran kiinnostuneita matkailijoita. Koillisessa Caprivin alueella samaista valtioiden rajaa virtaa Sambesi-joki, jonka kuivuus pääsi juuri uutisiin jopa Suomessa asti (YLE 2019). Sambesijoen rannoilla kun sijaitsevat kuuluisat Victorian putoukset, joita tullaan ympäri maailmaa ihaillemaan, mutta jotka ovat kuivuneet sadekaudesta huolimatta heikoiksi pieniksi virroiksi.

S1 kertoo, että kuivuuden takia vedenkäyttöä on monin paikoin rajoitettu. Esimerkiksi pääkaupungissa Windhoekissa on kielletty muun muassa pihojen kastelu, uima-altaiden täyttö sekä autojen peseminen. Veden säästäminen on kuitenkin haastavaa, kun lämpötilat pysyvät korkeina. M2 pelkää myös, että kuivuus alkaa vaikuttamaan matkailualalla, jos vedenkäyttöä tulee rajoittaa yhä enemmän. Esimerkiksi jos turistit eivät pääse päivittäiseen suihkuun, niin he eivät välttämättä halua matkustaa Namibiaan.

Monet turistit ovat kiinnostuneita eläinten bongaamisen lisäksi myös afrikkalaisten eläimien metsästämisestä matkamuuistoiksi. Tulipa eläimiä ihaillemaan tai metsästäämään, niin S1:n mukaan kuivuus on laihduttanut eläimiä niin paljon, ettei niitä ole mukava katsella. Pettymyksiä voi siis olla luvassa, sillä afrikkalaiset eläimet ovat usein pääsyitä vierailta Namibian kauniissa luonnonmaisemissa. Eläimien liikkeitä on myös aikaisempaa haastavampi arvioida, kun eläinpopulaatioiden koot vaihtelevat alueittain, kertoo M1. Aikaisemmin suosituilla alueilla eläimiä saattaa olla vähemmän, kun taas eläimiä voi löytyä enemmän uusilta alueilta.

Se, että Namibiassa on tällaisia kuivia kausia, voi myös olla hyväksi turismille. M2 kertoo, että turistit tulevat näkemään suuri kuivia aavikoita. Sadekausien aikana aavikoillakin esiintyy pientä kasvillisuutta, joka voi pilata turistien aavikkokokemuksen. Turistit odottavat näkevänsä pelkkää hiekkaa silmäkantamattomiin. Myös villieläimiä on helpompi nähdä, kun ei ole kasvillisuutta näköesteenä ja eläimien on kerääntynyt tietyille juomapaikoille vettä saadakseen. Ilmaston arvaamattomuus vaikuttaa kuitenkin matkailuun, sillä matkailijoille ei voida taata heidän odottamaansa luontokokemusta. Aavikolla kun saattaa esiintyä tulvaa tai eksoottiset afrikkalaiset eläimet kuolevat kuivuuteen. (M2)

Namibian luonto on erittäin herkässä tilassa ilmastonmuutoksen takia ja S1:n mukaan matkailijoiden määrällä on negatiivisia vaikutuksia ympäristöön. M1 ja M2 taas ovat sitä mieltä, että turisteja ei ole tarpeeksi aiheuttaakseen negatiivisia vaikutuksia ja että turisteista seuraa vain positiivisia vaikutuksia. M1 sanoo, että tällä hetkellä namibialaiset ymmärtävät paljonko matkailijoita voidaan ottaa vastaan ilman ongelmia ja suosittuja alueita valvotaan. Jos kuitenkin matkailijoita alkaa tulla lisää, niin sitten tulee muutoksia villieläinten elämään sekä ympäristön kestävyys. Negatiivisista vaikutuksista S1 kertoo, että Namibian pitkien välimatkojen vuoksi suuri osa matkailijoista vuokraavat nelivetoja kuvitellen, että he saavat ajaa missä tahansa. Tästä seuraa renkaiden jäljet maastossa, jotka ovat erittäin pitkäaikaisia, sekä huomaamattomien pieneliöiden tappamista yliajamalla. Kosteuden puute Namibiassa vaatii kaikkia suojelemaan ainutlaatuisia ympäristöä. Matkailijoiden tulee kunnioittaa luontoa ja heidän tietoisuuttaan luonnonsuojelusta sekä sen ainutlaatuisuudesta tulee lisätä ja kiellettyä toimintaa rangaista, jos tämän katsotaan tarpeelliseksi.

M2:n mukaan matkailulla on pääasiassa positiivinen vaikutus Namibian luontoon. Matkailijat tuovat maahan kaivattuja tuloja, joilla voidaan tukea tärkeitä luonnonsuojeluprojekteja. Namibiaan tulevat matkailijat ovat usein myös kiinnostuneita ympäristöystävällisyydestä ja osaavat siksi valita ympäristölle parempia matkailupalveluita. Namibiaan matkustaakin aivan erilaisia ihmisiä kuin Välimeren rantakohteisiin, M2 vertaa.

Myös ympäristö- ja matkailuministeriön raporteissa (A6) pidetään matkailun kasvua hyvänä ja sitä tavoitellaankin. Tämä on ristiriidassa haastattelujeni kanssa, jotka kertovat maahan tulevan jo niin paljon matkailijoita, että määrän kasvaessa kestävyys raja ylitetään pian. Raportissa puhutaan myös pitkän matkan lentämisen kasvusta, mutta voi olla, että nykyinen lentämisen välttäminen lomamatkoilla on noussut trendiksi vasta raportin kirjoittamisen jälkeen.

5.3 Matkailualan yritysten ja yhteistyötahojen reagointi ilmastonmuutokseen

Namibiassa osataan pitää huolta ympäristöstä myös matkailualalla. Eco Awards Namibia kestävän kehityksen sertifikaatin mainitsivat M2 ja S1 (sekä A6) ja he kehuivat tämän organisaation toimintaa. S1 kertoo sertifikaattiohjelman kannustavan valikoivaan ja laadukkaaseen resurssien käyttöön, kannustaen kulutuksen vähentämiseen, kierrätykseen ja materiaalien uudelleen käyttöön. Sertifikaatin avulla yritykset voivat helposti parantaa tuottavuutta lisäämättä menoja ja kiinnittää ympäristötietoisten matkailijoiden huomion (M2 & S1). M2 kertoo, että Eco Awards on tunnettu matkailualan yritysten keskuudessa ja sertifikaattia käytetään yhtenä mainoskeinona.

M1 mukaan yhä useampi Namibiaan matkustava on tietoinen ilmastonmuutoksesta ja haluaa varmistaa tekevänsä hyvää matkallaan. Ekologisten mökkien (ecolodges) suosio kasvaa ja matkailijat vierailevat enemmän myös paikallisissa yhteisöissä (etenkin conservancies), missä he pääsevät tukemaan paikallista kestävästä elämäntapaa. Matkailijat kysyvät paljon kysymyksiä kestävydestä ja luonnosta ja heidän kanssaan tulisikin keskustella miten ekoturismia voidaan parhaiten toteuttaa. Ainakin yritysten johdossa on ihmisiä, jotka osaavat vastata kasvavaan ekoturismin kysyntään, M2 toteaa. Hän ei tiedä, miten hyvin tietoisuus ilmastonmuutoksesta on saavuttanut myös matkailuyritysten työntekijät.

Yksi hyvä esimerkki ekologisista mökeistä on Gondwana Collection:in omistamat majoitukset. Heidän mökeistään kymmenellä on täydet viisi ekologista kukkaa, mikä on paras mahdollinen tulos Eco Awards -sertifiointissa. He tekevät luonnonsuojelutyötä omilla laajoilla maa-alueillaan ja tukevat paikallisia yhteisöjä. Majoituksissa on pienennetty hiilijalanjälkeä ottamalla käyttöön aurinkopaneeleja sekä kehittämällä jäteveden kierrätystä. Suodatetulla jätevedellä muun muassa kastellaan puutarhoja ja puutarhoissa taas kasvatetaan vihanneksia, joten asiakkaille on tarjolla ruokaa lähellä tuotetuista aineksista. Kierrätystä on tehostettu useissa projekteissa, jotka ovat lähteneet aina mökkien ympäristöystävällisistä rakennusaineista asti. Gondwana Collection myös ohjeistaa niin henkilökuntaansa kuin asiakkaita pieniin tekoihin, kuten kierrättämään keittiöissä ruokaöljyt ja asiakkaille kertakäyttöisen muovin käytön välttäminen tarjoamalla vesipullon täyttöpisteitä. (A5)

Namibiassa on ainutlaatuinen keino, yhteisölliset suojelualueet (conservancies), jonka avulla suojellaan luontoa ja samalla parannetaan paikallisten yhteisöjen elämää ohjaamalla yhteisöjä kestäväan luonnonresurssien käyttöön. Kaikki haastatellut (M1, M2 & S1) mainitsivat nämä ja M2 sekä S1 painottivat niiden tärkeyttä Namibian luonnonsuojelussa. Nämä alueet kattavat jopa 54 % yhteisömuutoksessa olevasta maasta ja tarjoavat töitä sekä tulonlähteen merkittävälle osalle Namibian väestöstä (A3). Nämä

eivät ole luonnonsuojelualueita, mutta pyrkiessään toimimaan kestävästi ne yleensä kyllä auttavat pitämään ympäristön kasvustoineen ja eläimineen terveenä. Matkailuun nämä liittyvät siten, että yhteisöt tekevät usein yhteistyötä matkailuyritysten kanssa, jolloin yhteisöjen alueilla pääsee tutustumaan luontoon ja paikalliseen kulttuuriin ja tulot tukevat oikeasti paikallisia pienyrittäjiä. M2 kertoo, että tämä järjestely suojelee villieläimiä kansallispuistojen ja luonnonsuojelualueiden ulkopuolella ja on keino yhteisöille ansaita rahaa luonnonsuojelusta.

Niin ristiriitaiselta kuin se voi kuulostaakin, metsästys on itseasiassa hyväksi Namibian luonnolle. M2 kertoo, että suuri osa pienemmistä eläimistä elää yksityisihmisten ja yhteisöiden omistamilla alueilla. Ja vaikka näillä maatiloilla vieraillee turisteja ihailemassa luontoa ja eläimiä, on niiden pääliiketoimintamalli tarjota metsästystä turisteille. Jos metsästystä ei tarjottaisi, eivät maatilat pitäisi näitä eläimiä maillaan vaan ne metsästettäisiin ruoaksi. M2 toistaa vielä, että maatilojen omistajillahan on kaksi vaihtoehtoa saadakseen elantonsa maasta. Joko he kasvattavat karjaa tai elättävät riistaeläimiä, vaikka molempia voi kyllä tehdä samaan aikaankin. Jos riistasta ei saa rahaa niin se on parempi tappaa. Kun taas turistien tullessa Namibiaan metsästäämään, saadaan tuloja turistiveroista, majoituspalveluista, metsästysmaksusta sekä jokaisesta eläimestä, jonka he kaatavat. Turistit ottavat matkamunistoksi yleensä vain sarvet tai pään, jolloin loppu liha päätyy paikallisten ruoaksi. Jotta turisteilla olisi laaja valikoima metsästettävää, on useilla alueilla siirretty eläimiä näille rajatuille maatiloille. Siirtämällä eläimiä on voitu lisätä alueiden biodiversiteettiä ja turvata lajien elinvoimaisuutta, kun kaikki lajin yksilöt eivät elä samalla alueella ja ole sukupuuton vaarassa ilmastonmuutoksen vaikutusten vuoksi (M2&A4).

Ekologisissa mökkimajoituksissa (ecolodges) tuotetaan usein omaa vaihtoehtoista energiaa esimerkiksi aurinkopaneeleilla, M1 kertoo. Suuri osa majoitusyritysten hiilijalanjäljestä syntyy tukitoiminnoissa ja siksi onkin tärkeää panostaa muun muassa jätteiden käsittelyyn sekä vedenkäyttöön. M2 mainitsi jäteveden käsittelytavasta, jossa jätevedet ohjataan alueelle, jonne syntyy jonkin ajan kuluessa kosteikkoa. Nämä kosteikot auttavat ylläpitämään biodiversiteettiä, sillä ne lisäävät ruoanlähteitä sekä vettä ympäristöön. Helppoja pieniä tekoja majoitusyrityksille on kehottaa myös asiakkaitaan käyttämään vettä sekä sähköä säästeliäästi ja kertoa Namibiassa olevan paikoittain pulaa näistä tärkeistä resursseista (S1). Varmistaakseen kestävä toiminnan, A3:n mukaan yritysten ympäristövaikutusten arviointimenettelyiden (Environmental Impact Assessment, EIA) kysyntä on kasvanut viime vuosina.

Namibian viranomaiset ovat hyvin perillä Namibian ilmastonmuutoksesta ja päätöksenteossa on otettu huomioon kestävä kehitys. Tästä on esimerkkinä A1, jossa kerrotaan viranomaisten suunnitelmista ilmastonmuutokseen vastaukseen. Kriittisimmiksi

asioiksi, joihin Namibian on vastattava heti sopeutuakseen muutokseen, ovat valikoituneet ruoan saannin takaaminen ja kestävän biologisten resurssikannan varmistaminen; kestävien vesiresurssien varmistaminen; väestön hyvinvointi sekä infrastruktuurin kehittäminen. Namibia pyrkii vähentämään liikenteestä syntyviä päästöjä ja hiilijalanjälkeään sekä lisäämään kestäviä energian muotoja. Namibian viranomaiset pyrkivät myös vastaamaan kuivuudesta johtuviin haasteisiin, joista yksi on maastopaloit. Maastopalojen vähentäminen onkin otettu A3:ssa tavoitteeksi, johon voidaan vaikuttaa yhteisöjen koulutuksella, palontorjunta kaluston päivityksellä sekä esteillä, jotka pysäyttävät tulen leviämisen laajoilla alueilla.

Matkailun kasvun suunnitelmassa (A6) kerrotaan viranomaisten tavoitteina olevan muun muassa turistien ja heiltä saatavien tulojen jakautuminen tasaisemmin ja laajemmin sekä matkailun kausiluontoisuuden tasaaminen. Mitattaviin tavoitteisiin kuuluu kaikkien matkailualan yritysten kuulumisen Eco Awards -sertifikaattiohjelmaan, jolla pyritään vähentämään alan vaikutuksia luontoon sekä kehittämään kestävyttä. Myös luonnonsuojelualueet ja conservancys eli yhteisöjen hoitamattat alueet on otettu huomioon, sillä ne ovat Namibian myyntivaltti ja tavoitteena on tulevaisuudessakin pitää niistä huolta. Kuitenkin ympäristöstä huolehtimisen jälkeen raportissa puhutaan elokuvamatkailusta, mikä tuntuu hieman erikoiselta. Toivottavasti tätä elokuvaturismia tuotetaan kestävästi, sillä muuten raportin tavoitteet tuntuvat itsenäisiltä ja siten antavat kuvan, ettei ministeriöllä ole hallussa yhtenäistä kuvaa matkailun kestäväälle tulevaisuudelle.

5.4 Keinoja ilmastonmuutoksen vaikutuksien minimoimiseen tulevaisuudessa

Tietoisuus ilmastonmuutoksesta on erittäin vaihtelevaa. S1 mukaan itse asiassa turistit ovat yleensä enemmän perillä ilmastonmuutoksen aiheuttajista ja vaikutuksista kuin paikalliset yritykset ja niiden työntekijät. Jotkut paikalliset saattavat olla tietoisia ilmastonmuutoksen olemassaolosta, mutta he eivät välttämättä tiedä mitä se käytännössä tarkoittaa ja miten se vaikuttaa heidän elämäänsä. Tietoisuutta ilmastonmuutokseen liittyvistä asioista pitäisi siis lisätä ja tästä olivat samaa mieltä M1 sekä S1. M1 ehdottaa erilaisten kurssien ja koulutuksien lisäämistä sekä kirjallisten materiaalien jakoa yrityksille.

Kestävästä matkailusta puhuttaessa M2 näkee, että Euroopasta tulee matkustamaan vähemmän turisteja, kun taas etenkin kiinalaisten turistien määrä jatkaa kasvuaan. Ne eurooppalaiset, jotka Namibiaan tulevat, hakevat yleensä seikkailua sekä kokemuksia luonnossa palveluin, jotka eivät rasita luontoa kovin paljoa. He haluavat nähdä vaikeasti saavutettavia paikkoja ja he eivät tarvitse laadukkaimpia hotelleja majoitukseksi. Mutta samalla kasvava kiinalaisten määrä uhkaa kestävyttä, sillä kiinalaiset eivät yleensä kiinnitä huomiota ympäristöstävällisyyteen matkaillessaan. Heillä ei ole yhtä paljon tietoa

ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja siksi he yleensä kuluttavat enemmän matkoillaan. He tulevat suurissa ryhmissä ja vaativat tietynlaisia matkailupalveluja.

Sekä M2 että S1 uskovat, että tulevaisuudessa harvempi turisti lentää pitkän matkan lentoja Namibiaan. Tämä johtuu pitkäaikaisesta, nyt vahvistuvasta trendistä välttää lentämistä kokonaan pienentääkseen henkilökohtaista hiilijalanjälkeä. M2 kertoi olleensa mukana tutkimuksessa muutamia vuosia sitten liittyen Namibian kestäväan matkailuun ja että tuloksissa oli juuri eurooppalaisten pitkien matkojen lentämisen vähentäminen. Jos turistien määrä vähenee huomattavasti, uhkaa se vaikuttaa paikallisten työllisyyteen sekä tulonlähteisiin.

Namibian matkailijoista suuri osa tulee Euroopasta ja näiden matkailijoiden määrä tulee laskemaan huomattavasti, jos he päättävät jättää lentämisen Namibiaan. S1 on sitä mieltä, ettei Namibian tulisikaan sallia kasvavaa määrää matkailijoita Namibiaan, sillä suuret määrät matkailijoita pilaisivat Namibian aarteet, joita matkailijat tulevat kokemaan. Jo nyt on turisteja, jotka eivät kunnioita luontoa ja alkuperäiskansojen pyhiä paikkoja. S1 sanoo, että suuret määrät turisteja suosituissa ja hauraissa kohteissa, kuten ainutlaatuisella rannikolla, UNESCO:n Ramsar kosteikoissa ja Kalaharin aavikolla, ei ole kestävä, kuten ei ole useiden turistien vedenkäyttökään. Lisäksi eurooppalaisten turistien vähenemisestä tulevaisuudessa johtaisi se, että Namibian on muokattava matkailualanpalveluja sopimaan toisenlaisille matkailijasegmenteille, kuten vaikkapa naapurimaista matkustaville automatkailijoille (M2).

Lentämisen ohella muutoksia tulee tehdä myös muussa liikenteessä. M1 kertoo, että autojen päästöjä voitaisiin vähentää siirtymällä sähköllä toimiviin ajoneuvoihin, etenkin erilaisissa vapaa-ajan aktiviteeteissa, joita turistit harrastavat. Etelä-Afrikassa on hänen mukaansa jo aktiviteettien tarjoajia, jotka ovat siirtyneet sähköllä toimiviin ajoneuvoihin. M2 kertoo yrityksen pyrkivän vähentämään turhaa ajamista ja että esimerkiksi turistikierroksilla saatetaan kulkea mahdollisuuksien mukaan kävellen. A1 mukaan hallitus ottaa selvää, olisiko hiilidioksidivero mahdollisuus pienentää Namibian hiilijalanjälkeä ja samalla asemoida Namibia hiilineutraaliksi matkailukohteeksi.

Kuivuudesta johtuvaan vesipulaan ratkaisuna voisi olla meriveden käsitteleminen juomakelpoiseksi. S1 sanoo myös mereen ja rannikkoon liittyen, että suuria risteilyaluksia ei tulisi päästää Walvis Bayn satamaan. Suuriin aluksiin ei vielä ole tarjolla ympäristöystävällistä polttoainetta ja siksi matkustajien kuljettaminen ympäri maailmaa on kestämatöntä. Joissakin aluksilla ympäristöongelmana on myös jätteidenkäsittely, jos se tapahtuu mereen laskemalla tai aluksella polttamalla. Matkustajia myös kannustetaan kuluttamaan, mikä lisää turhan tavaran tuotantoa. Matkustajien kuluttaminen risteilyaluksilla uhkaa niin luontoa kuin Namibian taloutta, johon se ei jätä juuri yhtään

tuloja ja mikä mainitaan A6:ssa yhtenä matkailualan trendinä. Silti A6 raportissa on tavoitteena lisäämään risteilyturismia Walvis Baylla ja Lüderitzissa, mutta ilmeisesti tässä kohtaa on mietitty vain mahdollisesti lisääntyviä tuloja, unohtaen ympäristövaikutukset.

M1 kertoo, että matkailuala on kyllä usein otettu huomioon ympäristöön liittyvissä päätöksissä, sillä ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät jo Namibian matkailussa. S1 taas sanoo ympäristö- ja matkailuministeriöllä olevan monia projekteja liittyen ilmastonmuutokseen. Hän ei kuitenkaan ole aivan varma, tekevätkö he oikeita asioita ilmastonmuutoksen vaikutuksien minimoimisen puolesta. Myöhemmin S1 mainitsee viranomaistahojen pyrkivän kestävään matkailuun esimerkiksi pyrkimällä vähentämään salametsästystä. Salametsästys harmittaa useimpia matkailijoita ja sen lopettamiseen tulisi S1 mielestä kiinnittää entistä enemmän huomiota. Metsästettäviin lajeihin kuuluvat muun muassa norsut, sarvikuonot, leijonat sekä muurahaiskävyt. S1 kertoo salametsästystä harrastavan etenkin kiinalaiset matkailijat. Myös M2 mainitsi kiinalaiset matkailijoina, jotka eivät välttämättä osaa ottaa matkoillaan huomioon luonnon kestävyyttä.

S1 sanoo, että länsimaalaiset matkailijat toivovat Namibiassa lisättävän aurinkoenergian käyttöä. Aurinkoenergiaa kun olisi helppo tuottaa suuremmissa määrissä maassa, jossa paistaa aurinko 360 päivää vuodessa. M1:n mukaan monet majoitusyritykset käyttävät tai lisäävät jo aurinkoenergiaa vähentääkseen päästöjään. A3:n raportissakin Namibian viranomaiset ovat jo ottaneet tavoitteekseen lisätä uusiutuvan energiantuotannon lisäämisen. A3:ssa kerrotaan, että suuri osa Namibian energiasta tuodaan naapurimaista (minkä ansiosta Namibian hiilijalanjälki pysyttelee pienenä, A1), vuonna 2015 jopa puolet Namibian kotitalouksien sähköstä. Energian tarpeen odotetaan kasvavan 755 megawattiin vuoteen 2022 mennessä, kun raporttia kirjoittaessa vain 19,5 megawattia sähköä tuotettiin uusiutuvalla (aurinko)energialla (A3).

M1 sanoo, että parhaiten ilmastonmuutoksen vaikutuksiin pystyttäisiin vastaamaan, jos tarjolla olisi enemmän rahoitusta. Investoinneilla olisi mahdollista rahoittaa vaikkapa ohjelmia, joissa lisätään tietoisuutta kestävä kehityksen mukaisista toimintatavoista, sekä avustaa päätöksenteossa, tuoden muutoksia ympäristöä koskeviin menettelytapoihin. Namibian matkailualan yritykset tietävät yleensä kyllä, mitä pitäisi tehdä, mutta vähäinen rahoitus on usein esteenä toteuttamaan kehityssuunnitelmia. Rahoituksen puute on yleinen ongelma kehittyvissä maissa, kuten Namibiassa, kerrotaan A1:ssa. Namibian talous perustuu vahvasti luonnosta saataviin resursseihin ja siksi ilmastonmuutos vaikuttaa erityisen paljon. Varallisuuden tasaisempi jakautuminen auttaisi köyhempiäkin väestön osia varautumaan ilmastonmuutokseen. Myös A6:ssa mainitaan rahoituksen vähentymisen olevan haasteena muun muassa conservancy-alueille.

Varautuminen tulevaisuuteen tulee olemaan M1 mukaan vaikeaa, sillä ilmastonmuutoksen äärimmäisiä muutoksia on vaikeaa ennustaa ja siten niihin on vaikeaa varautua. Yleiseen kestävyteen olisi hyvä panostaa ja suunnitella tulevaisuutta mukautuen uusiin olosuhteisiin. M2 puhuu samasta asiasta, sanoen, että ilmastonmuutos on arvaamaton, vaikka sitä opiskellaan ja tutkitaan ahkerasti.

6 Johtopäätökset ja pohdinta

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää ilmastonmuutoksen vaikutuksia Namibian luontomatkailulle, josta Haaga-Helian henkilökunta saa auttavan työvälineen osallistuessaan Namibia-projektiin. He voivat käyttää tätä tutkimusta avukseen tutustuessaan Namibiaan matkailumaana sekä siihen, miten ilmastonmuutos vaikuttaa Namibiaan ja miten Namibiassa on reagoitu ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Tutkimuksen luettuaan heillä on enemmän tietoa aiheesta ja he tietävät miten lähteä kehittämään kestävä matkailun opintoja yhdessä namibialaisten yliopistojen yhteistyössä. Tutkimuksessa aihetta lähestyttiin tutustuen ensin ilmastonmuutoksen vaikutuksiin niin luonnossa kuin matkailussakin. Sen lisäksi tutustuttiin yritysten ja organisaatioiden reagointiin ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sekä ennustuksiin ja ehdotuksiin tulevaisuuden kestävästä matkailusta Namibiassa. Tutkimuksen avulla pyrittiin saamaan paikallisten asiantuntijoiden näkökulmaa ajankohtaisiin ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Taulukko 2. Tiivistelmä tutkimuksen tuloksista.

Tärkeimmät ilmastonmuutoksen vaikutukset Namibian luontomatkailuun
Laajin ja vaikuttavin ilmastonmuutoksen vaikutus on kuivuus.
Luontonähtävyydet ovat Namibian vetovoimaisimpia kohteita, joten menetykset matkailualalla ovat ilmastonmuutoksen edetessä suuria.
Päänähtävyyksiin kuuluvat eläimet kuolevat äärimmäisiin sääolosuhteisiin. Eläinten käyttäytyminen muuttuu, mikä johtaa konflikteihin ihmisten kanssa.
Matkailuyritysten on vaikea varautua tulevaan, sillä ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat arvaamattomia ja kuivuus heikentää luonnosta riippuvaisten elinkeinojen tuloja.
Tietoisuus ilmastonmuutoksesta muuttaa Namibiaan matkustavia turisteja. Eurooppalaisia matkustaa vähemmän, mutta he ovat erityisen kiinnostuneita vastuullisesta matkailusta. Kasvava kiinalaisten ryhmä taas ei ole yhtä tietoinen kestävästä kehityksestä ja jatkaa kestävämmien matkailupalveluiden käyttöä.
Turisteja muualle ajaa tietoisuus lentämisen saasteista, arvaamattoman sään vaikutukset luonnonnähtävyyksien näyttävyteen (mm. kasvillisuus aavikoilla) sekä pula luonnonresursseista Namibiassa (etenkin vesi).
Ilmastonmuutoksen tietoisuuden kasvu on kannustanut matkailualan yrityksiä panostamaan kestävyteen. Keinoina mm. aurinkoenergian lisääminen, vedenkäytön vähentäminen, kierrätyksen tehostaminen sekä sertifikaattiohjelmat.
Matkailualan yritysten lisäksi matkailun kestävyttä edistävät yhteisölliset suojelualueet (concernancies) sekä Namibian hallitus.
Sekä paikallisten että matkailijoiden tietoisuutta ilmastonmuutoksesta on lisättävä. Paikallisille tulee lisätä koulutusta.
Turisteja tulee jakaa tasaisemmin ympäri Namibiaa, jotta heidän positiiviset (mm. raha) ja negatiiviset vaikutukset (mm. maanpinnan kuluminen) jakautuvat tasaisemmin.
Tärkein keino lisätä matkailualan kestävyttä on lisätä rahoitusta. Tietoa ilmastonmuutoksesta saattaa olla, mutta rahoitus on useimmiten vähäistä. Matkailijat tuovat usein kaivattua rahaa yhteisöihin.

Tutkimustulokset on pyritty tiivistämään taulukossa 2. Tutkimustuloksista jää päällimmäisenä vaikutuksena mieleen äärimmäinen kuivuus. Viimeisten vuosien kuivuus on aiheuttanut haasteita paikalliselle väestölle useilla elämänaloilla. Kuivuus on vaikuttanut niin eläimiin, ihmisten työllisyyteen kuin elinoloihin. Tästä on seurannut muutokset matkailualalla, jossa turistit rasittavat luontoa ja kuluttavat resursseja samalla, kun vaativat yhä ympäristöystävällisempiä palveluja ja tuovat tarpeellisia tuloja, joita tarvitaan kestäväan kehitykseen. Namibian viranomaisilla on paljon tekemistä toteuttaakseen kaikki kestäväan kehityksen tavoitteensa ja hallinnoidakseen ilmastonmuutoksen vaikutuksia tasapainoisesti eri alojen näkökulmasta.

Matkailun negatiivisia vaikutuksia ovat muun muassa eläimien nääntyminen kuivien kausien johdosta. Afrikkalaiset eläimet ovat yksiä Namibian päänähtävyyksiä ja siten maahan kohdistuva mielenkiinto ja matkustus laskee. Arvaamattomat sään ääri-ilmiöt myös vaikeuttavat turistien hyvän matkustusajankohdan valintaa. Ilmastonmuutos rasittaa vähäisiä resursseja ja siten matkailunkin käytössä on vähemmän tarjolla, muun muassa vettä pyritään säästämään ja autolla ajoa vähentämään. Nämä toimet ovat hyväksi luonnolle, mutta kaikki turistit, kuten vaikkapa kiinalaiset, eivät oikeastaan välitä kuin laadukkaan kokemuksen saamisesta.

Matkailulla on kuitenkin positiivisia vaikutuksia luontoon. Matkailijat tuovat Namibiaan kovasti kaivattuja tuloja, joiden avulla on mahdollista toteuttaa investointeja ja projekteja. Maassa on kyllä paljon tietämystä kestävästä kehityksestä, mutta usein suunnitelmat jäävät toteuttamassa rahoituksen puutteessa. Turisteja varten eläimistä ja luontoympäristöstä pidetään parempaa huolta. Conservancy-alueilla petoeläimet metsästettäisiin heti ruoaksi, ellei niistä saisi enemmän tuloja turistien nähtävyyksinä ja aktiviteetteina. Turistit voivat myös toiminnallaan kehittää matkailun kestävyyttä, pyytämällä ja käyttämällä vain ympäristöystävällisiä matkailupalveluja.

Haastatteluissa mainittiin lentomatkailun muutokset, jotka tulevat vaikuttamaan matkailuun lähitulevaisuudessa. Eurooppalaisia turisteja tulee vähemmän, mutta heitä kyllä kiinnostaa Namibian ainutlaatuiset seikkailumatkailun aktiviteetit. Eurooppalaisten vähentyessä on osattava kehittää palvelut uusille segmenteille, kuten naapurimaista tuleville automatkailijoille tai nopeatempoisia ja laadukkaita matkailupalveluita kaipaaville kiinalaisille turisteille. Haastateltavat näkivät turistit samaan aikaan positiivisena sekä negatiivisena vaikutuksena ympäristölle, mikä oli mielenkiintoista oppia.

Opinnäytetöitä Namibian matkailualalta ei ole tehty suomenkielellä lähiaikoina ja Suomessa tehdyt englanninkielisetkin mukaan lukien ei niitä ole montaa. Namibia onkin suomalaisille melko tuntematon alue, vaikka tarjolla olisi mielenkiintoinen maa, joka tarjoaa ainutlaatuisia matkailukokemuksia. Aiheesta kyllä löytyisi vaikka mitä tutkittavaa, sillä materiaalia oli helppo löytää englanninkielellä internetistä ja maassa on paljon erilaisia matkailuyrityksiä. Jatkotutkimusta voisi tehdä erityisesti kuivuuden vaikutuksista ja siitä, miten kuivuudesta kärsivät matkailuyritykset voisivat kehittää toimintaansa kuivuudenkestäväksi tai muuten kannattavaksi. Yleisestikin matkailualan yrityksille tulisi jakaa tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista, joten erilaiset ohjeistukset ja oppaat auttaisivat kaikkia matkailualan tahoja yritysten johdosta aina asiakkaiden kanssa toimiviin työntekijöihin ja vaikkapa majoitusten ylläpidosta vastaavaan henkilökuntaan. Ilmastonmuutoksen vaikutuksista on tehty opinnäytetöitä tietyillä alueilla ja niitä voi aina tehdä lisää, sillä ilmastonmuutos vaikuttaa eri tavalla eri ympäristöissä ja kulttuureissa. Ilmastonmuutos on suurin uhka yhteiskunnallemme ja siitä pitää tehdä ajankohtaista tutkimusta, jotta siihen pystytään vaikuttamaan tehokkaasti mahdollisimman pian.

Tämän tutkimuksen tulokset vastaavat tutkimusongelmaan ja antavat kattavasti tietoa kohdeyleisölle. Tutkimuksen tuloksia ja tutkimuksessa käytettäviä lähteitä voidaan käyttää apuna saamaan laaja ymmärrys Namibian ilmastonmuutoksesta ja siten lähteä kehittämään keinoja kestävään kehitykseen ja ilmastonmuutoksien negatiivisten vaikutusten minimointiin. Tutkimuksessa on käytetty luotettavia lähteitä ja asiantuntijoita, jotka tukevat toisiaan.

Opinnäytetyöprosessin osat olivat haastavia omilla tavoillaan, mutta käyttäen aikaa suunnitteluun, oli helpompaa kirjoittaa mahdollisimman hyvä opinnäytetyö. Teoriapohjan koonnissa oli haastavaa valita tärkeimmät asiat ja rajata alue mahdollisimman selkeästi. Tutkimuksessa haastetta toivat laadullinen tutkimus, sillä haastatteluihin voi käyttää vain asiantuntijoita. Opinnäytetyön aikataulu venyikin, kun haastateltavia piti etsiä odotettua kauemmin. Aikataulutusta tuli siis myös kehitettyä muun muassa jakamalla opinnäytetyö pienempiin välitavoitteisiin, joiden avulla oli helpompi pysyä motivoituneena.

Opinnäytetyö on onnistunut, sillä opin toteuttamaan tutkimusta itsenäisesti ja itselleni melko tuntemattomasta, mutta mielenkiintoisesta aiheesta. Nyt prosessin läpikäyneenä olen kehittynyt huomattavasti, laajentanut maailmankuvaani ja akateemista osaamistani. Opin asettamaan realistisia tavoitteita ja työskentelemään tehokkaasti. Olen tyytyväinen opinnäytetyöhöni lopputulokseen.

Lähteet

- Cardboard Box Travel Shop 2019. Currency & Money. Luettavissa: <http://www.namibian.org/travel/info/currency.html>. Luettu: 30.10.2019.
- CIA 2019. Central Intelligence Agency. Africa: Namibia. Luettavissa: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/wa.html>. Luettu: 28.10.2019.
- Commonwealth Secretariat 2019a. Namibia: History. Luettavissa: <https://thecommonwealth.org/our-member-countries/namibia/history>. Luettu: 29.10.2019.
- Commonwealth Secretariat 2019b. Namibia: Travel. Luettavissa: <https://thecommonwealth.org/our-member-countries/namibia/travel>. Luettu: 29.10.2019.
- Commonwealth Secretariat 2019c. Namibia: Economy. Luettavissa: <https://thecommonwealth.org/our-member-countries/namibia/economy>. Luettu: 30.10.2019.
- dconvertini 2014. Skeleton Coast, Namibia. Luettavissa: <https://www.flickr.com/photos/con4tini/17105207680>. Luettu: 5.11.2019.
- Eco Awards 2019. Eco Awards Namibia. Luettavissa: <https://ecoawards-namibia.org/>. Luettu: 9.12.2019.
- Encyclopaedia Britannica 2016. Okavango Delta. Luettavissa: <https://www.britannica.com/place/Okavango-River>. Luettu: 28.10.2019.
- Ernst, O. & Baumeler, H.P 2017. Dune 45 at Sossusvlei, Namibia 2017. Luettavissa: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dune_45,_Sossusvlei_\(2017\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dune_45,_Sossusvlei_(2017).jpg). Luettu: 4.11.2019.
- García-Rosell, J.C 2017. Vastuullinen matkailu. Teoksessa Edelheim, J. & Ilola, H. (toim.). Matkailututkimuksen avainkäsitteet. Lapland University Press. Rovaniemi.
- Green, R. H. 2019. Encyclopædia Britannica. Namibia. Luettavissa: <https://www.britannica.com/place/Namibia>. Luettu 28.10.2019.
- Humphreys, S. 2017. The Rough Guide to Namibia with Victoria Falls. Rough Guides Ltd. London.
- Kananen, J. 2013. Case-tutkimus opinnäytetyönä. Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print. Jyväskylä.
- Keskitalo, J. 2005. Maapallon muuttuva ilmasto. Gummerrus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.
- Lüderitz Town Council 2019. Welcome to Lüderitz. Luettavissa: <http://www.luderitz-tc.com/>. Luettu: 4.11.2019.
- McIntyre, C. 2011. Namibia. Neljäs painos. Bradt Travel Guides Ltd. Buckinghamshire, Yhdistynyt kuningaskunta.
- MET 2015. Ministry of Environment & Tourism. National Climate Change Strategy & Action Plan 2013-2020. Windhoek. Luettavissa: <http://www.met.gov.na/files/files/National%20Climate%20Change%20Strategy%20&%20Action%20Plan%202013%20-%202020.pdf>. Luettu: 12.12.2019.
- MET 2016. Ministry of Environment and Tourism, Directorate of Tourism and Gaming. National Sustainable Tourism Growth & Development Strategy 2016-2026. Windhoek. Luettavissa:

[http://www.met.gov.na/files/downloads/4d9_Tourism%20Growth%20Strategy%20NSTGD S.pdf](http://www.met.gov.na/files/downloads/4d9_Tourism%20Growth%20Strategy%20NSTGD%20S.pdf). Luettu: 16.12.2019.

MET 2018. Ministry of Environment and Tourism. Directorate of Tourism and Gaming. Tourism Statistical Report 2017. Windhoek, Namibia. Luettavissa: http://www.met.gov.na/files/downloads/e9d_MET%20Tourist%20Statistical%20Report%202017.pdf. Luettu 30.10.2019.

MET 2019a. Ministry of Environment and Tourism. Namib-Naukluft Park. Luettavissa: <http://www.met.gov.na/national-parks/namib-naukluft-park/224/>. Luettu: 4.11.2019.

MET 2019b. Ministry of Environment and Tourism. /Ai-/Ais Hot Springs Game Park. Luettavissa: <http://www.met.gov.na/national-parks/-ai-ais-hot-springs-game-park/212/>. Luettu: 5.11.2019.

MET 2019c. Ministry of Environment and Tourism. Cape Cross Seal Reserve. Luettavissa: <http://www.met.gov.na/national-parks/cape-cross-seal-reserve/214/>. Luettu: 5.11.2019.

Namibia Airports Company 2019. Hosea Kutako International Airport: Overview. Luettavissa: <http://www.airports.com.na/airports/hosea-kutako-international-airport/12/>. Luettu: 4.11.2019.

Namibia Tourism Board 2019. Adventure & Activities. Luettavissa: <http://www.namibiatourism.com.na/page/adventure-activities>. Luettu: 4.11.2019.

PWC 2019. PricewaterhouseCoopers. Hotels Outlook: 2019-2013. Luettavissa: <https://www.pwc.com/na/en/publications/hospitality-outlook.html>. Luettu: 4.11.2019.

Rempros 2012. Himba's women in ceremony, Namibe, Angola. Luettavissa: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Himba%C2%B4s_Tribe.jpg. Luettu: 5.11.2019.

SAHO 2019. South African History Online. Namibia. Luettavissa: <https://www.sahistory.org.za/place/namibia>. Luettu: 29.10.2019.

Schoch, T. 2003. Lion Petroglyph, Twyfelfontein, Namibia. Luettavissa: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Lion_Twyfelfontein_Namibia.JPG. Luettu: 5.11.2019.

Stieglitz, H. 2012. Quiver Tree Forest near Keetmanshoop, Namibia, in the evening. Luettavissa: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:K%C3%B6cherbaumwald-01.jpg>. Luettu: 4.11.2019.

Tilastokeskus 2019. Käsitteet: Huoneiden käyttöaste. Luettavissa: <https://www.stat.fi/meta/kas/huonekaytaste.html>. Luettu: 30.10.2019.

du Toit, D 2006. Kolmanskop ghost town. Luettavissa: https://it.m.wikipedia.org/wiki/File:Kolmanskop_sand.jpg. Luettu: 4.11.2019.

UNEP & UNWTO 2005. United Nations Environment Programme & United Nations World Tourism Organization. Making Tourism More Sustainable - A Guide for Policy Makers. Luettavissa: <http://www.unep.fr/shared/publications/pdf/DTIx0592xPA-TourismPolicyEN.pdf>. Luettu: 12.11.2019.

UNESCO 2019a. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. World Heritage List. Luettavissa: <https://whc.unesco.org/en/list/>. Luettu: 30.10.2019.

UNESCO 2019b. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Twyfelfontein or /Ui-//aes. Luettavissa: <https://whc.unesco.org/en/list/1255/>. Luettu: 5.11.2019.

UNWTO 2015a. United Nations World Tourism Organization. Tourism and the Sustainable Development Goals. Madrid, Espanja. Luettavissa: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284417254>. Luettu 12.11.2019.

UNWTO 2015b. United Nations World Tourism Organization. The Sustainable Development Goals, adopted on 25 September 2015 as a part of the 2030 Agenda.

Luettavissa:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sustainable_Development_Goals.jpg. Luettu 12.11.2019.

UNWTO 2019. United Nations World Tourism Organization. International Tourism Highlights, 2019 Edition. Luettavissa: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421152>. Luettu: 5.11.2019.

Waterberd Wilderness 2019. Welcome to Waterberg Wilderness. Luettavissa: <https://www.waterberg-wilderness.com/>. Luettu: 5.11.2019.

The World Bank 2019. Namibia: Overview. Luettavissa: <https://www.worldbank.org/en/country/namibia/overview>. Luettu: 29.10.2019.

Verhelä, P. 2016. Matkailun perusteet. Toinen painos. Kuopion Liikekirjapaino Oy. Kuopio.

WTTC 2018. World Travel and Tourism Council. Travel & Tourism: Economic Impact 2018 - Namibia. Luettavissa: <https://www.wttc.org/economic-impact/country-analysis/country-reports/>. Luettu: 30.10.2019.

Yin, R. K 2003. Case Study Research - Design and Methods. Kolmas painos. Sage Publications Inc. Thousand Oaks, California, Yhdysvallat.

YLE 2019. Katso video kuivuneista Victorian putouksista – "En ole koskaan nähnyt niitä tässä kunnossa". Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11107387>. Luettu: 11.12.2019.

Liitteet

Liite 1. Haastattelukysymykset

Research interview questions

The research is a part of collaboration between Haaga-Helia University of Applied Sciences and Namibian universities. The goal is to explain current situation of climate change's impact in the tourism industry in Namibia and how sustainable efforts are made for the future tourism in Namibia. This thesis will be used as a tool for Haaga-Helia staff to understand the the current state of sustainability and tourism in Namibia. In this research I will focus on the environment and nature tourism.

Please answer the questions as good as you can. The answers do not need to be very long but long answers are appreciated to get a better understanding. You do not have to answer questions that you don't feel comfortable answering to. Your name and your employer's name will not be published in the thesis.

1. Age and gender?
2. How many years of experience do you have from the tourism industry in Namibia?
3. Does climate change affect people's lives on a day to day basis in Namibia?
4. How much do you think the Namibian tourism businesses and their workers are aware of climate change?
5. How does climate change affect nature attractions in Namibia? Mention at least one nature attraction.
6. Do you think the number of incoming tourists has an impact on Namibia's environment and its sustainability?
7. Have you noticed changes in tourists' wants and needs to choose environmentally friendly travel services (accommodation, transportation, tours, activities etc.)?
8. What things have you possibly seen, heard or read that tourism businesses do to minimize the impact of climate change and to work sustainably?
9. What actions do you think would make a great impact for sustainable tourism in Namibia? Mention at least one action.
10. Do Namibian officials work to advance sustainable tourism in Namibia? If yes, how? If not, what should they do?
11. How do you think sustainable tourism will look like in Namibia in the future?